

Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах у Миколаєві на підприємстві «Дамен Шипардс Океан» брав участь у церемонії закладин нового судна.

Фото Володимира РЕПІКА (Укрінформ).

Голос України

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1905 р. Кривава неділя. Початок першої російської революції. ■ 1908 р. Народився радянський фізик-теоретик Лев Ландау. Нобелівський лауреат. Тривалий час працював у Харкові. ■ 1917 р. Народився український і білоруський співак (баритон) Микола Ворвулев. 1957-67 — соліст Київської опери. ■ 1919 р. Акт злуки УНР і ЗУНР. Нині відзначається як День соборності України. ■ 1946 р. Утворено Закарпатську область. 1980 р. Помер театральний режисер Володимир Неллі. 1931-62 роки — у театрі ім. Лесі Українки в Києві.

Треба працювати, викристалізовувати здорове

Із прес-конференції Голови Верховної Ради України Івана Плюща

Характеризуючи роботу восьмої сесії українського парламенту, Іван Плющ наголосив: хоч з яких точок зору підходити до її оцінок, Верховна Рада — це віддзеркалення суспільства. «У Верховній Раді — представники всіх політичних сил, — сказав І. Плющ. — Подобаються вони комусь чи не подобаються — це вже інша справа. Але їх делегував український

народ, який має виключне право на формування вищого законодавчого органу. Тому я прихильник того, що саме з цим залом треба працювати і знаходити такі сторони дотику, які зліплювали б, викристалізовували здорове, і щоб це в позитивному плані впливало і на формування настроїв у суспільстві».

(Закінчення на 2-й стор.).

Сесія ПАРЕ: СОТ, Чечня, Близький Схід...

Постійна делегація Верховної Ради в Парламентській асамблеї Ради Європи працює цього тижня у Страсбурзі, де розпочалася чергова сесія ПАРЕ. Очолює делегацію Борис Олійник. Як і очікувалось, українське питання цього разу тут не обговорюватиметься, проте асамблея проведе низку дискусій, що тією чи іншою мірою мають стосунок до України. Це, зокрема, «Роль Світової організації торгівлі в світовій економіці». Україна, як відомо, прагне приєднатися до СОТ.

Асамблея обговорить також ситуацію в Чечні. В доповіді Політичного комітету ПАРЕ зазначено, що ситуація там залишається складною, однак має місце «реальний прогрес». Отож раніше непримиренна щодо порушення прав людини в Чечні, ПАРЕ зробить, можливо, свій внесок у справу покращення відносин між Росією та Заходом.

(Закінчення на 7-й стор.).

Голка у вені чи Бог у мозку

8

У номер

Квасневський радить сконцентруватися на нафті

Будівництво газопроводу в обхід України не ускладнить україно-польські відносини, заявив президент Польщі Александер Квасневський. «Ми захищатимемо інтереси України, але є незаперечні аргументи на користь існування цього газопроводу», — сказав польський президент у інтерв'ю приватній радіокомпанії «Zet», підбиваючи підсумки візиту до Польщі президента Росії Володимира Путіна. Українським партнерам Александер Квасневський порадив сконцентруватися на «справді важливому для української сторони» спільному проєкті з транспортування сирої нафти з Одеси черед Броди до Гданська.

У полоні в піратів

Тривають переговори з піратами, які утримують у полоні ліванське судно «Принцеса Сара» з вісімнадцятьма членами екіпажу на борту. Як підтвердили у прес-службі МЗС України, вісім із них — наші співвітчизники.

Судно прямувало в порт Аден для дозаправлення і через помилку двигуна зупинилося неподалік берегів Сомалі, приблизно за 300 миль від Аденської затоки. Там минулого вівторка на нього напали озброєні люди в масках. Але тільки в четвер екіпаж зміг передати сигнал біди. Його прийняв французький розвідувальний літак, котрий передав повідомлення до Міжнародного центру боротьби з піратством у Куала-Лумпурі. Той, у свою чергу, інформував про те, що сталося, Київ.

У ЗМІ надходили суперечливі відомості про долю полонених. Ліванська газета «Аль-Кіфах аль-Арабій» повідомила, що всі члени екіпажу загинули. Але в неділю капітанові судна вдалося з «Принцеси Сари» надіслати телеграму: на щастя, члени екіпажу живі.

(Закінчення на 7-й стор.).

Лікують всі хвороби лише шахраї

9

ЗАКОН УКРАЇНИ
«Про кредитні спілки»

10-12

«Це — газета для родини»

15

ВІД КАРПАТ ПО ДОНБАС

Батьківщина об'єднує нас

22 січня 1919 року було проголошено Акт злуки українських земель в Соборну Україну

Ми різні за своєю індивідуальною суттю. Гостинні і негостинні, щедрі і жадібні, добрі і злі. Політично активні й соціально байдужі, виборці й обранці. Ми різні. Але всіх нас — гуцулів, лемків, поліщуків, подолян, слобожанців — об'єднує в націю Батьківщина. Яку, за словами поета, «вибрати не можеш». Як матір, як власну душу.

(Закінчення на 2-й стор.).

«Укрпошта» змінює тарифи. За дивною логікою

З учорашнього дня «Укрпошта» змінила тарифи на деякі послуги поштового зв'язку, апелюючи до просто «катастрофічного зменшення прибутків». Та й Всесвітній поштовий союз, даруйте, зі своїми «міжнародними формами розрахунків» бідлашну мало по світу не пустив.

От і довелося головному монополісту поштового зв'язку в країні підвищити та-

рифи на пересилку по країні простого листа з 30 до 40 копійок. А водночас на 50 відсотків... зменшити ціни на перевезення вантажів і доставку рекламних матеріалів. Отже, цього разу «Укрпошта» вирішила розбагатіти за рахунок простих листівок. Можливо, це надійніше, ніж зазіхнути напередодні виборчої кампанії на капітал деяких бізнесменів, які закидають поштові скриньки безліччю реклами і агіток.

Колаж Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Репліка

P.S.

В Україні 548 населених пунктів запишаються без електрики внаслідок негоди

Треба працювати, викристалізовувати здорове

(Початок на 1-й стор.).
Одне із запитань журналістів до Голови ВР було таким: через скільки років ми досягнемо хоча б такого рівня, як у нашої сусідки Польщі, де середня пенсія становить 200 доларів? Іван Плющ відповів, що хоча Польща й належала до соціалістичного табору, але вона була «країною», сформувала власні державницькі школи із державницьким мисленням і діями. До того ж у Польщі більш як 60 % земель були у приватній власності, рівень колективізації й міжгосподарської кооперації був значно нижчим, ніж у нас. Звідси й результати. «Ми протягом трьох років говорили і нині продовжуємо, на жаль, дискутувати, яку ж форму господарювання нам узяти за основу, — зауважив Іван Плющ. — І тому 50 % державної власності сьогодні використовується дуже неефективно».

І все ж, на переконання Голови ВР,

Україна в найближчі десять років може досягти такого рівня оплати праці й пенсій, як, скажімо, в Польщі. Про це свідчить позитивна динаміка зростання державного бюджету за останні два роки на більш як 10 мільярдів гривень. Щоб вирішити основну проблему вітчизняної економіки — вивести її з тіні, наголосив І. Плющ, необхідно насамперед прийняти новий Податковий кодекс, який лібералізував би податкове законодавство. Однак упродовж наступної дев'ятої сесії парламенту не вдасться схвалити цей важливий економічний документ, переконаний глава парламенту.

Іван Плющ пояснив, чому в останній день роботи восьмої сесії, 18 січня, він не поставив на голосування проект закону про обов'язкові теледебати та постанову ВР про ротачію членів Нацради з питань телебачення і радіомовлення, як це вимагали фракції комуністів, соціалістів і «Батьківщина». «Я не хотів створювати прецедент, — сказав І. Плющ. — Верховна Рада не може діяти залежно від настрою фракції. Вона зважає на настрої

фракції, вона виконує волю фракції, але діє за Регламентом». Річ у тім, що за Регламентом парламент голосує лише в четвер, а в разі потреби може ще й у вівторок, але не в п'ятницю. Погоджувальна рада голів комітетів і фракцій пропонувала продовжити роботу парламенту в режимі голосування у четвер, 17 січня, за рахунок великої перерви та до 19-ї години. Тоді депутати якраз і встигли б визначитися і щодо цих двох питань. Однак у четвер зранку саме фракція комуністів не захотіла працювати понад план, і лише наприкінці дня опозиціонери «одумалися» і стали вимагати керівництво парламенту поставити на голосування питання про теледебати і ротачію членів Нацради, які за порядком денним уже не встигали розглянути. Потім це протистояння тривало і наступного дня.

У самого Івана Плюща таке бачення необхідності ротачії членів Нацради: «Сьогодні це нагальна потреба. Але вирішити її на користь суспільству неможливо, бо розстановка політичних сил у парламенті не змінилась. Я прихильник то-

Із прес-конференції
Голови Верховної Ради України
Івана Плюща

го, щоб цю проблему вирішував новий парламент залежно від розстановки політичних сил. Якщо ми її вирішимо зараз, новий парламент вважатиме, що Нацрада не відповідає розстановці політичних сил у новому парламенті».

Щодо закону про теледебати Голова Верховної Ради заявив: голосів подолати вето Президента у парламенті не вистачить. На його думку, є лише один вихід — на дев'ятій сесії прийняти цей закон, максимально врахувавши зауваження Президента, і тоді глава держави може його підписати.

Іван Плющ також висловився за недоцільність дострокових президентських виборів. «Ми не готові сьогодні до цих виборів, — наголосив він. — Я хочу, щоб ми обрали новий парламент, щоб цей парламент організаційно приступив до роботи і визначився зі своїм баченням політичного реформування суспільства. А не провівши політичного реформування, розпочинати нові президентські вибори недоцільно і нереально».

Юліана ШЕВЧУК.

22 січня — День Соборності України

Патріотизм стає державною політикою

Президент Леонід Кучма видав розпорядження «Про відзначення в 2002 році Дня Соборності України». Ним передбачено «використати підготовку і проведення святкових заходів для утвердження в суспільстві політичної та громадянської злагоди, виховання у населення патріотизму, консолідації українського народу навколо ідеї державності».

Документ, підписаний Президентом, зобов'язує організувати широке проведення мітингів за участю представників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, культурно-мистецьких акцій, тематичних заходів у навчальних закладах, виступів у засобах масової інформації відомих учених, політичних і громадських діячів.

Витоки — гуцульська республіка

Ужгород стане одним із п'яти міст нашої держави, в якому буде споруджено монумент Соборності України.

Ця сторінка в історії українського Закарпаття писалася ще в листопаді 1918 року. Наприкінці жовтня розвалилася австро-угорська монархія, а вже 8 листопада в селі Ясіні Рахівського району відбувся загальний сход. Він ухвалив рішення про возз'єднання із ЗУНР та Українською Народною Республікою. Було обрано Гуцульську Українську Народну Раду, а її виконавчим органом стала Головна управа. Але вже 22 грудня угорська влада привела з Ясіні батальйон солдатів, і було прийнято формальне рішення про саморозпуск Гуцульської Ради. Проте боротьба не припинялася. Відновлена українська влада зміцнювала загоны самооборони і взяла під свій вплив не лише Рахівський, а й сусідній Хустський райони. Од-

нак уже в травні 1919 року боярська Румунія захопила Рахів і Гуцульська Рада, аби уникнути жертв, розпустила загоны самооборони. Згодом Гуцульщина увійшла до складу Чехословаччини, але боротьба за українську державність тривала. І тільки в 1945 році заповітна мрія закарпатців стала реальністю.

Сьогодні, 22 січня, Закарпаття відзначає День Соборності України. У просторому залі економічного факультету Ужгородського Національного університету відбуваються урочисті засідання активу області та концерт відомого камерного хору «Кантус» управління культури облдержадміністрації. В обласній бібліотеці для юнацтва пройшли урок державності та виховна година «Соборність України і наше майбутнє». Урочистості відбуваються в усіх населених пунктах наймолодшої і найзахіднішої області України.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

(Початок на 1-й стор.).

Наша спорідненість найяскравіше виявилася 22 січня 1990 року, коли «ланцюг єднання» простягся з Карпатського краю по Донбас. Тоді вперше, мабуть, від «тюремного» слова «ланцюг» повіяло волею. І було затишно під зимовим неласкавим небом, було тепло долоням від потиску інших долонь.

...На 47-му кілометрі житомирської траси водій, «коренний донбассовець», зупинився біля нашого гурту: чому ви тут стоїте? Це правда, що ви, західняки, хочете від нас від'єднатися до Польщі? Що ви робите, ми один народ... «Правда, — відповіли йому, — саме тому і стоїмо, що ми — єдиний народ». І подарували дальнобійникові червону троянду. З побажанням щасливих маршрутів. Через 15 хвилин він знову загальмував біля нас: «А можна я постою тут з вами? Я ж також з України». Далєбі, це прохання було прекрасніше за троянду в його кабіні.

Долоня до долоні. Людина до людини. Край до краю. Ми — соборна Україна!

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Від Карпат по Донбас Батьківщина об'єднує нас

Фото УКРІНФОРМУ (20 січня 1990 року.).

Чернігівський оберіг

Чернігівщина з давніх-давен була не тільки північним прикриттям України, а й її оберегом. Саме тут, у колишній гетьманській столиці Батурині, гетьмани Іван Самойлович, Іван Мазепа думали, як об'єднати пошматовані між різними державами класики рідної землі, з'єднати дошки Лівобережжя та Правобережжя. Їхніми клопатами, всупереч політиці Росії та Польщі, ідея цілісності, соборності українських земель не згасла і в наступних віках. Представники Чернігово-Сіверщини на початку ХХ століття виступили активними поборниками об'єднання українців у єдиній державі.

Сьогодні — по всьому Придесенню — урочистий день. Дню Соборності України присвячені тематичні уроки в усіх навчальних закладах. Розгорнуто і виставки літератури в бібліотеках області. У кожному райцентрі та місті о вечірній порі заплановано провести зібрання, приурочене до важливої дати.

Багато святкових заходів і в Чернігові. Громадськість, представники влади сьогодні о 17 годині відзначають День Соборності на урочистих зборах у філармонійному центрі. Лідери політичних партій об'єднання «Демократична Чернігівщина» ще раз обговорять план спільних заходів у передвиборний час.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Виборці надихаються рішеннями з'їздів. І не вірять рекламі. Політичний

Підсумок тижня

Намхненний рішеннями усіх січневих з'їздів активний читач «Голосу України» і, за його зізнанням, стабільно активний виборець Іван Мельник попросив «політичну консультацію» в автора цих рядків. «Що робити? Всі за демократію, процвітання і розбудову держави. Це записано на численних партійних скрижалях. І якщо не вдасться потрапити в «розбудовники» до одного партійного списку, здійснюються миттєві стрибки під дах іншого блоку. Тут, правда, також «зміцнюють державність», але начебто не зовсім близькі за ідеологією до «парашутистів» люди... Як сприймати такі кульбیتی? Невже задля цих бігунів я маю втратити не молоді свої ноги 31 березня?»

Це думка конкретного, окремого взятого виборця. А які загальні симптоми настрою електорату на день сьогоднішній? Останні дослідження, проведені Центром політичного консультування при науковому журналі «Політична думка», свідчать про кристалізацію уподобань виборців та зростання симпатій до опозиційних сил. Якщо вереснєве опитування Центру соціальних і маркетингових досліджень «Соціс» (на замовлення «ПД») перше місце відводило лідерів електоральних симпатій — Компартії України (17,3%), то вже в листопаді цей показник становив 16,4%, а в грудні — тільки 16,1.

Напрочуд стабільні симпатії і до блоку Віктора Ющенка «Наша Україна». У вересні його підтримували 17,5%, у листопаді

16,6%, а в січні блок вийшов на перше місце і навіть випередив КПУ — 18,8%.

«Блок Юлії Тимошенко» на початку осені завоював лише 3,3%, а в новому році вже посів впевнене третє місце в списку найпопулярніших політичних організацій. Соціологи відзначають, що особистий рейтинг довіри до Юлії Тимошенко ще вищий. Мабуть, можна прогнозувати і подальше його зростання: адже електорат поки що не дуже поінформований, що до БЮТу входять відомий борець за корупцією Григорій Омельченко, шахтарський профспілковий лідер Михайло Волинець, один з організаторів знаменитої студентської голодовки Олесь Доній та інші популярні в народі особистості.

Блок «За єдину Україну», як свідчать фа-

хівці центру, зміцнив свої позиції на кілька десятих відсотка. У листопаді він мав 5,3%, а в січні — 5,8. А ось рейтинг соціал-демократів об'єднаних захитався: після відставки лідера партії Віктор Медведчука з посади Першого заступника Голови ВР «симпатії у цифрах» з 6,9% впали до 4,5.

У новому році до списку об'єктів електоральних симпатій потрапило політичне об'єднання «Жінки — за майбутнє». Останні опитування переписали і конфігурацію імовірних майбутніх переможців виборчого марафону. У вересні 4-відсотковий бар'єр «долали» КПУ, «Наша Україна», ПЗУ, СДПУ(о) та тодішній «Форум національного порятунку». А в січні — «Наша Україна», КПУ, БЮТ, «Жінки — за майбутнє», «За єдину Україну» та Соцпартія О. Мороза.

Фахівці стверджують про появу і ще одного феномену в українській політиці: гучна пропагандистська кампанія, насичення ЗМІ партійними рекламними роликами вже неспроможні істотно впливати на настрої виборців. Попри всі методи адмінресурсу, ті дедалі впевненіше та свідоміше роблять свій вибір, виходячи з прагматичних або з протестних міркувань. Наприклад, хоча «Блок Юлії Тимошенко» й підда-

ється тотальній інформаційній блокаді, його рейтинг доволі високий і демонструє тенденцію до зростання. В регіонах люди кажуть: ми бачимо, що нас хочуть обдурити, але проголосуємо, як велить совість, а не як УТ-1 чи «Інтер».

Схоже, ще більшу конкуренцію рекламі окремих каналів складе сама Юлія Тимошенко. Наприкінці минулого тижня вона зробила сенсаційну заяву: суд скасував рішення ГПУ про перебування екс-віцепрем'єра у статусі «домашньо арештованої». Печерський суд Києва «нейтралізував» постанову Генпрокуратури, якою Юлію Тимошенко було визнано обвинувачуваною у кримінальній справі із запобіжним засобом підписки про невиїзд. Адвокатам вдалося переконати колег Миколи Замковенка в незаконності позбавлення лідера «Батьківщини» депутатського статусу: серед паперів, що стосуються відповідної процедури позбавлення, було виявлено фальсифіковані документи. Отже, з сьогоднішнього дня Юлія Тимошенко готова відвідати своїх виборців у близьких і віддалених областях України. Цікаво, як вплинуть ці маршрути на нові дослідження незалежних політологів?

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Регламент вищий за настрої фракції

Наміри

Грїтимуть не лише заощаджені гроші

Починаючи з лютого цього року, в 60 будинках Києва буде встановлено прилади обліку теплової енергії. Загалом плановано обладнати такими лічильниками близько десяти тисяч житлових споруд. Фінансування проекту проводиться за рахунок кредиту Світового банку та коштів Київенерго.

Очікується, що після встановлення лічильників плата за тепло значно зменшиться. Адже ЖЕКівські тарифи часто завищені: бойлерні обслуговують і житлові будинки, і прилеглі крамниці, салони краси, аптеки тощо, а оплата за їх опалення зазвичай розписується на мешканців. У майбутньому такі розрахунки проводитимуть згідно з договорами, заключеними безпосередньо з юридичними особами та власниками помешкань.

Надія ГОРБАТЮК.

Фотофакт

У древньому Херсонесі, де хрестився сам «хреститель України» великий Володимир, ієромонах Іов продовжив споконвічну традицію. Він пірнув у море за температури води +7, повітря — +3. Не задля спортивного інтересу — заради духовного очищення.

Фото Сергія СВІТЛИЦЬКОГО.

«Гаряча лінія» з холодними аргументами

Репортаж

— Скільки можна знущатися з людей? Спробуйте-но самі прожити на пенсії, які ви нам нараховуєте! — лунало з гучномовця, під'єданого до телефону кабмінської «гарячої лінії».

На обурений голос народу відповідав заступник голови Пенсійного фонду України Анатолій Сорокін. Відповідав стримано й аргументовано, постійно апелюючи до чинного законодавства. Мовляв, дають стільки, скільки в законі прописано і скільки в змозі виділити на пенсійне забезпечення державна скарбниця.

Анатолію Полікарповичу під час його телефонних дебатів з населенням можна було лише поспівчувати. Бідоласі заступникові голови довелося «віддуватися» за всі гріхи пенсійного забезпечення.

Сорокін констатував, що ПФ завершив роботу з персоналізації пенсійних рахунків громадян. Сьогодні у базі даних заведено майже 21 мільйон особових пенсійних справ. А відповідно до постанови Кабінету Міністрів України, з літа цього року нарахування пенсій відбуватиметься на підставі цих даних.

— На свою пенсію в 77 гривень мама може собі дозволити 140 грамів хліба на день і склянку води. Під час війни й то давали по 200 грамів хліба, — обурюється абонентка «гарячої лінії».

— Та ще й зняли пільги за оплату комунальних послуг, поки мама, інвалід І групи, лежала пірвоку в туберкульозному диспансері.

— Поки що, на жаль, у нас таке законодавство, — «заспокоює» її Анатолій Полікарпович.

— Яке? — дивуються на тому кінці дроту. — Адже парламент надав нам пільги, а ви їх не сплачуєте... До вас мене слухали три представники Кабміну, і що? Запропонували розв'язувати питання через суд. А де я гроші візьму, щоб адвоката найняти?

— Лідіє Федосіївно, ви отримуєте пенсію з бюджету, куди гроші надходять від нашого народного господарства. Як воно працює, так ви й отримуєте, — намагається ліквідувати «економічну неписьменність» своєї опонентки пан Сорокін.

Хоч би що казати, але нелегка це робота! Набагато безпечніше заступникові голови ПФ цього дня було спілкуватися з журналістами.

З ними Сорокін поділився досягненнями і планами роботи своєї установи.

Експеримент, що його проводить ПФ у Львівській, Запорізькій та Луганській областях, засвідчив дієздатність системи збирання пенсійних внесків, яка працює і в сфері соціальних страхувань фондів. За пірвоку Пенсійному фонду вдалося додатково зібрати внески з 6 тисяч платників, що поповнило

«шефські» фонди (Фонд соцстрахування на випадок безробіття та ін.) приблизно на 760 млн. грн.

Сорокін повідомив, що під час перебування його шефа Бориса Зайчука разом з Прем'єр-міністром України Анатолієм Кінахом у Миколаєві вперше в історії вітчизняного соціального захисту громадянам вручатимуть спеціальні страхові картки. У недалекому майбутньому всі застраховані особи в системі державного соцстраху отримають такі розпізнавальні знаки уваги.

А щодо безпосередньо пенсійного забезпечення, то тут уряд продовжує сподіватися на прийняття профільних законопроектів «Про обов'язкове державне пенсійне страхування» і «Про недержавне пенсійне забезпечення». Мовляв, дуже розраховують на свідомість нової Верховної Ради... Нинішній склад парламенту сподівань пенсійників не справдив. З цієї причини і триумфальна хода пенсійного реформи в Україні загальмує.

А поки що КМ з 1 січня підвищив на 10 відсотків пенсії певним категоріям, які отримують їх за рахунок Держбюджету, але платитимуть їх з 1 лютого. Більше пенсійних підвишень, за словами Анатолія Сорокіна, не прогнозують. У планах уряду на 2002 рік передбачено збільшення виплат на старість на 12 відсотків. Власне, у січні цей ліміт і вичерпали.

Ольга ВАУЛІНА.

Стегенцям відмовлено в посадці

Санкції

Мінагрополітики наклало таву на ввезення в країну м'яса птиці зі США.

— Причина заборони, — повідомив начальник департаменту ветеринарної медицини міністерства Петро Вербицький, — в тому, що призначену на експорт птицю американці годують антибіотиками і стимуляторами, а під час обробки тушок використовують дезінфектори і консерванти (зокрема, тринатрійфосфат). А в Україні і більшості країн СНД

використання таких препаратів заборонено.

Торік, за інформацією департаменту ветмедицини, Україна імпортувала 72 тисячі тонн м'яса. З них 62 тисячі тонн — м'ясо птиці. При цьому частка його імпорту зі США сягнула 90 відсотків.

На думку П. Вербицького, вітчизняні виробники самі в змозі наситити м'ясом птиці внутрішній ринок у повному обсязі. Отож зростання цін на цю продукцію через її можливий дефіцит не передбачається.

Іван ЛАЗНЮК.

SOS!

Шукаємо мам і тат

Тільки у другому пологовому будинку Дніпропетровська минулого року одинадцять молодих матерів залишили своїх новонароджених дітей. Уже тепер у дитбудинках, притулках та інтернатах міста виховують 538 круглих сиріт шкільного віку.

Це таке велике лихо, що в міськвиконкомі навіть провели спеціальну нараду з питань захисту прав дітей. Окрім вищезгаданої цифри, тут наводили й інші. В обласному центрі 1180 так званих соціальних сиріт — себто тих, батьків яких позбавили прав виховувати своїх чад. Лише торік на 239 безбатченків стало більше.

Рішення, ухвалені міськвиконкомом, — гуманне і благородне: оскільки державна опіка покинутих дітей ніколи не замінить їм сімейну, поставлено завдання шукати нездоленим нових мам і тат. Хоч це — неабияка проблема, адже бажаючих усиновити чи удочерити чужих немовлят нині меншає.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

У номер

■ У Центрвиборчкомі

ЦВК і благословляє, і відмовляє

Центрвиборчком на черговому засіданні прийняв постанову про реєстрацію кандидатів у народні депутати України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі, включених до виборчого списку Комуністичної партії України на виборах 31 березня.

Такий список серед учасників виборчих перегонів КПУ підготувала і подала до ЦВК першою, внісши належну заставу в сумі 275 тисяч гривень. У списку — 223 кандидати в народні депутати.

Подані документи, зокрема, власноручно написані та заповнені автобіографії, декларації про доходи, заяви тощо ретельно перевіряла комісія під керівництвом члена Центрвиборчкому Юрія Данилевського згідно з чинним законом про вибори.

Відтак прийнятою постановою у виборчому списку КПУ зареєстровано 150 кандидатів у народні депутати, 73 особам відмовлено. Серед тих, хто не потрапив до списку, відомі імена — генерал армії Іван Герасимов (у списку третій), поет Борис Олійник (четвертий), народний депутат Олександр Ткаченко (восьмий), відомий футболіст Олег Блохін (десятий) та інші.

Під час короткої прес-конференції дещо спантеличеним журналістам голова ЦВК Михайло Рябець пояснив, що йдеться про неточності у поданих документах кандидатів. Наприклад, у Олега Блохіна такі неточності комісія знайшла в його автобіографії. Коли їх буде виправлено, кожен із кандидатів матиме право звернутися до ЦВК для повторного розгляду.

Копію постанови ЦВК про реєстрацію кандидатів у народні депутати за виборчим списком КПУ та посвідчення вручено представнику від КПУ Георгію Пономаренку.

Анатолій КАРАСЬ.

■ Думки з приводу

Сесія не буде результативною

Ігор ШАРОВ, фракція «Трудова Україна»

— Не можу назвати дуже результативною діяльність парламенту в період 8-ї сесії. Показники динаміки пленарної роботи і прийнятих законів на кінець 2001 року були аутсайдерські. Порівняно з минулими сесіями, помітно знизилася кількість розглянутих питань, ухвалених законів та постанов. Зокрема, з 56 законопроектів, визначених Президентом до розгляду як невідкладні, було прийнято загалом тільки четверту частину і приблизно стільки само знято з розгляду або відхилено.

Парламент не спромігся забезпечити необхідний темп та ефективність своєї роботи, насамперед через надмірну політизацію багатьох питань. А особливо часто народні обранці забувають про свої обов'язки перед народом з причини наближення дати виборів. Тільки минулого тижня на розгляд парламентаріїв було внесено низку незапланованих «популярських питань», зокрема — про ротацію парламентської частини Нацради з питань теле- і радіомовлення та про відставку глави Центрвиборчкому Михайла Рябця.

Гадаю, що остання сесія парламенту також не буде результативною. Якщо конструктивну роботу парламенту не відновлять, лідери депутатського об'єднання «За єдину Україну!» звернуться до парламентаріїв інших фракцій із закликом припинити передвиборний ажіотаж і повернутися до своїх законодавчих обов'язків, а також заборонити обговорення питань, пов'язаних із виборами. У противному разі продовження роботи Верховної Ради нинішнього скликання в сесійному режимі буде недоцільне.

■ Фотофакт

В Одесі введено в експлуатацію інсинератор ІН-50.4, який дає змогу здійснювати екологічно безпечно спалювання 1300 тонн твердих побутових, рідких та твердих нафтомістких, біоорганічних та медичних відходів на рік.

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

Фото Олега ЯРОВОГО (УНІАН).

Коли йдеться про корупцію у найвищих ешелонах влади, дрібниць немає

Доповідь народного депутата України Г. Крючкова на засіданні Верховної Ради України 18 грудня 2001 року з приводу проекту постанови Верховної Ради України про відповіді керівників Генеральної прокуратури України на депутатські запити стосовно обставин, пов'язаних з перерахуванням валютних коштів на закордонні рахунки сина колишнього Президента України Л. Кравчука.

Шановні колеги! Шановний Іване Степановичу!

Що спонукало мене чотири рази звертатися до Генеральної прокуратури, в тому числі тричі з депутатськими запитами, наполягати на наданні мені можливості скористатися (чи не вперше в практиці нашого парламенту) наданим Законом «Про статус народного депутата України» та Регламентом Верховної Ради правом на оцінку відповідей на запити?

Річ, колеги, у тім, що виборці у численних зверненнях, майже при кожній зустрічі запитують:

— Чи то правда, що ще в 1993 році на закордонні рахунки сина колишнього Президента України Л. Кравчука тодішнім керівником судноплавного концерну «Бласко» П. Кудюкіним та його зарубіжними спільниками було перераховано в іноземній валюті загалом близько одного мільйона 300 тисяч доларів, як про це багато разів повідомлялося у пресі і з трибуни Верховної Ради?

— Чи відповідає дійсності, що перерахування були зроблені після того, як Л. Кравчук, будучи Президентом України, видав незаконні укази про створення на базі Чорноморського морського пароплавання акціонерної компанії «Бласко» та призначення її президентом П. Кудюкіна? Адже ці укази були згодом скасовані Президентом Кучмою саме як незаконні.

— Якщо це правда, то чому справу досі не доведено до кінця,

адже розслідування зловживань в акціонерній компанії «Бласко» було розпочато майже сім років тому? За цей час Кудюкін не тільки був засуджений, а встиг відбутися половиною строку покарання (5 років), звільнений за амністією (як уточнив у своєму виступі на сесії народний депутат України Г. Омелченко, П. Кудюкін був звільнений від відбуття покарання не за амністією, а помилуваний Президентом України Л. Кучмою. — Г. К.) і знову — за чияюсь вагомою допомогою — сплив на поверхню.

— Чи не намагаються якісь впливові сили примусити Генеральну прокуратуру «спустити» цю справу, як кажуть, на гальмах?

— Чи не свідчить те, як ведеться дана справа, про подвійні стандарти, якщо не про лицемірство у ставленні найвищого політичного керівництва Української держави до діянь високопоставлених корупціонерів?

Скажу відверто, колеги: важко відповідати на такі дошкульні запитання. Як жаль, не вносять ясності в цю справу і відповіді керівництва прокуратури на депутатські запити і звернення.

Хочу з усією відвертістю сказати: звертаючись із депутатськими запитами, я жодною мірою не мав і не маю наміру втручатися у прерогативи органів прокуратури, порушувати таємницю слідства. Про це мною було прямо сказано ще в першому запиті.

Я нічого не стверджував, як і

сьогодні не стверджую. Прагну одного — розвіяти всілякі сумніви, внести ясність у цю резонансну, якщо хочете, не таку вже і складну справу: чому органам прокуратури не вистачило семи років, щоб розібратися з нею, адже в пресі були названі країни, банки, номери рахунків сина Л. Кравчука, суми і дати перерахування валюти на них, інші відомості, необхідні для слідства, ксерокопії багатьох документів друкувалися у пресі.

Розумію всю складність ситуації, бо слідству доводиться мати справу з правоохоронними органами інших держав, де закони і процедури не такі, як у нас. Але ж сім років, колеги...

Хотів би також окремо сказати про те, що сьогодні не йдеться про особисту вину колишнього Президента України у справі з перерахуванням валютних коштів на закордонні рахунки його сина. Може, екс-президент у даному випадку у правовому і моральному відношенні чистий, як оті альпійські вершини у Швейцарії, де зосереджені такі привабливі банки і жадані валютні рахунки. Може... Без чудес у світі не обходиться.

Йдеться про інше. Та обставина, що Генеральна прокуратура, наголошую ще раз, майже сім років не може (чи не хоче, чи, скоріше за все, їй не дають) поставити крапку в цій справі, а на депутатські запити її керівники відбиваються формальними відписками, до того ж керівництво Верховної Ради, порушуючи вимоги Закону «Про статус народного депутата України» і норми Регламенту, більше року позбавляло мене, як народного депутата, можливості скористатися правом на оцінку відповідей на депутатські запити — все це дає підстави для будь-яких висновків і припущень.

Можуть сказати: дався тобі якийсь там мільйон з лишком доларів! На закордонні рахунки перераховуються вкрадені у держави

суми в сотні і тисячі разів більше, однак для припинення цього розбою реально мало що робиться. Он П. Лазаренко привласнив і перекачав на Захід сотні мільйонів доларів (у пресі називалася навіть сума — майже два мільярди доларів). Ще 28 червня минулого року він засуджений швейцарським судом і нині чекає виroku американської Феміди, а в Україні залишається народним депутатом, і це, судячи з усього, не викликає, скажу делікатно, дискомфорту ні у керівництва Верховної Ради, ні у Президента. Питання про припинення депутатських повноважень П. Лазаренка після моїх багаторазових виступів на засіданнях Верховної Ради кілька парламентських тижнів значиться в переліку питань для розгляду, але свідомо ставиться так, що воно практично навряд чи буде розглянуто до кінця повноважень цієї Верховної Ради.

Я іншої думки, колеги. Коли йдеться про корупцію, більше у найвищих ешелонах влади, дрібниць немає.

До того ж незаконними указами про створення АСК «Бласко» та призначення керівником, невідомо за які заслуги, П. Кудюкіна, фактично було покладено початок знищенню вітчизняного цивільного морського флоту — галузі, яка робила славу України, яка щороку давала сотні мільйонів доларів прибутку, галузі, де за радянських часів було майже 300 сучасних одиниць флоту, а тепер залишилося, за повідомленнями преси, всього двоє суден, та й то невідомо, де і кому вони належать. А вартість основних фондів пароплавання зменшилася з 1 млрд. доларів до кількох десятків мільйонів. Все інше — розбазарено, розграбовано, переведено до офшорних зон, а десятки суден перебувають під арештом в іноземних портах. А ті, хто сприяв цьому злочину, хто створив умови для його вчинення, не тільки не понесли відповідальності, а навіть

проголошені героями. Хто ж považатиме таку державу і її керівництво?

Ось чому я висловлюю невдоволення відповідями Генеральної прокуратури і позицією керівництва Верховної Ради у даному питанні, зневажливим ставленням до депутатських запитів. Хотів би сподіватися, що належні висновки буде нарешті зроблено.

Одне тільки застереження. В жодному з моїх запитів і звернень не йшлося про необ'єктивність сьогоднішнього керівництва Генеральної прокуратури під час розслідування згаданих фактів. Йшлося про інше: чому за майже сім років справу не завершено, а відповіді на депутатські запити протягом півтора року давалися формальні.

У відповідності із Законом «Про статус народного депутата України» та Регламентом Верховної Ради прошу вас, шановні колеги, обговорити дане питання і проголосувати за проект постанови, підтриманий Комітетом з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та Регламентним комітетом і доопрацьований мною з урахуванням висловлених ними пропозицій.

Як повідомила Верховну Раду України Генеральна прокуратура України (лист № 06-11033/97 від 19 грудня 2001 року), на підставі зібраних матеріалів 4 грудня 2001 року Генеральною прокуратурою порушено кримінальну справу за фактом використання банківського рахунку, оформленого на громадянина України О. Л. Кравчука у Швейцарському банку «Schweizerische Volksbank», для розкрадання державних коштів в особливо великих розмірах за ознаками злочину, передбаченого статтею 191 ч. 5 Кримінального кодексу України. У справі ведеться слідство.

Надруковано в рахунок квоти фракції КПУ у ВР.

Сила має бути добра

Хто є хто

Голова Державного комітету з питань підприємництва і регуляторної політики Олександра КУЖЕЛЬ — одна з тих жінок, які зробили себе самі. Після організації комітету в неї побільшало не тільки роботи, а й ворогів, адже будь-яке рішення спричиняло несприйняття її особисто. Та, як кажуть, узявся за гуж — не кажи, що не дуж. Ця розмова не так про неї, як про вічні цінності та поняття, про життя всіх українських жінок.

— Що, на вашу думку, нам заважає стати багатішою країною?

— Ми дуже бідні, мабуть, тільки через те, що злі й жадібні. Коли я купила свою першу машину, зі мною перестали розмовляти півдвору. Коли робила ремонт, на мене прийшло п'ять анонімок, хоча живу в будинку для депутатів Верховної Ради, співробітників Кабінету Міністрів і адміністрації Президента. Доки ми не позбудемося цієї «жаби», нас Бог карає, і тому так живемо, маючи такі землі, таку країну, дуже працелюбних, освічених людей.

— Але як цю «жабу» побороти? Ступінь нашої цивілізованості допоможе?

— Успіх залежить від кількох компонентів. По-перше, ми маємо повернутися до віри, кожний до своєї, якої він хоче, адже Бог — один. Людина віруюча вже не може побажати лиха іншій людині — це суперечить її внутрішньому устремлінню, ми справді дуже культурний і освічений народ. Потім — наше розуміння і ставлення до власності: не можна ламати чужого плота, чужої могили, ліфт, магазин. Я закликаю всіх, хто живе в Україні, незалежно від національності: давайте, як в Окуджави, казати один одному компліменти. Неможливо без любові, без добра.

Спитаєте, скажімо, в Чернігові, хто збудував усі церкви? То ремісник відомий, то купці, то цар. Хто в Сумах збудував лікарню? Власник цукрового заводу. За всіх часів культура меценатства була не подачкою,

а Богом даним правом підтримувати слабого. Адже якщо Бог дав тобі розбагатіти, то не для того, щоб ти не знав, куди дівати гроші, а щоб ти міг допомогти іншим. Це таке шастя, коли ти віддаєш і не чекаєш відячності. Не писати в газети, не світитися спонсорами, а просто віддати. Сусідці заплатити за ліки, вилікувати дитину і забути ім'я-по батькові того, кому ти віддав. Мені інколи кажуть: дякуємо, ви врятували такий-то завод. А я не пам'ятаю! Я пам'ятаю те, що нам не вдалося врятувати. І це болить доти, доки якось не вирішиш.

— І все-таки щовечора треба йти додому, до дітей, до чоловіка, веселою, надійною...

— Одного разу в мене була алергія, і дід, який лікує травами, сказав, що хвороби даються нам для нагадування, що не так живемо. Тоді я зрозуміла, що занепащаю себе, а в мене 14-річний син, якому я ще не дала освіти, а завтра йому ніхто не зможе її дати, якщо не буде мене. Та коли влітку ми з сім'єю відпочивали разом з людьми, які раніше знали мене тільки по роботі, вони дивувалися: хто б міг подумати, що Кужіль — така квочка сімейна?

— Як жінка з великим сімейним стажем, чи можете ви пояснити, звідки беруться безпомічні чоловіки, інфантильні?

— Це проблема тієї ж ментальності, властивої тільки Україні. Наші жінки все на себе беруть. Це не чоловіки погані, це ми їх такими зробили. Кожен чоловік відбудеться рівно настільки, наскільки його

зробить жінка. Я стала лідером у сім'ї, це пригнічувало чоловіка, і він став менш активним. Отож — або ми дозволяємо їм турбуватися про нас, або з них робимо зірку, а самі впрягаємося в ярмо і тягнемо його. В цивілізованих країнах — інша культура стосунків, партнерських. Крім того, для наших жінок поняття «сім'я, дитина» — це все. Я сама пережила той час, коли, лягаючи спати, не знаєш, чим уранці нагодувати дитину. Від цього ми звіріємо. Жінка заради сім'ї піде на все, незалежно від освіти, навіть підлогу митиме. Коли всі злякалися ринку, багато чоловіків — інженерів, лікарів, акторів — опустили руки, а жінки пішли, пішли, пішли. І їм стали нецікаві їхні чоловіки. І вони почали їх кидати. Але це неправильно. Бо якби в цей час удома не було чоловіків, вони не відбулися б. Це доволі хвороблива ситуація. Завжди, коли йдеш кудись уперед, думай про того, хто прикриває тебе тил.

— Що могло б штовхнути вас на зраду?

— Тільки кохання. Мені нелегко з чоловіком, у доміві він мене взагалі не сприймає як політика. Але якби я не була для нього жінкою, якби була йому поганою коханкою, він би, напевне, давно мене покинув.

— Ви йому читаете вірші?

— Ніколи. Авторська пісня — це моє закрите особисте життя, в яке він ніколи не входить. А може, принципово його не сприймає. А для мене — це закуток душі, в якому я цілком вільна. Це — мої друзі, моє кохання, моя юність.

— Коли ви вперше відчували в собі талант захоплюватися іншими, світом?

— Багато хто з моїх давніх друзів згадує, що я ніколи нікому не заздрила. Хоча себе критикую досить жорстко. В мене багато недоліків — надмірні емоційність та образливість, я дуже галаслива, але не можу заздрити. Навіть коли ми з чоловіком, він — медик, а я — науковий співробітник, голодували, а подруга мала «Запорожця», чудову квартиру і запросила мене на дачу, я була страшенно щаслива, що в неї це є. Так, я теж хотіла гарно жити, але чужий успіх у мене ніколи не викликав заздрощів, злості. Коли я прийшла в парламент, багато жінок

мене не сприймали через те, що я була несхожа на них. Їм було дико, коли я казала: в тебе липне спідниця, зайди до мене в кабінет, у мене є антистатик. Вони не розуміли, чому мене це хвилює.

Але допомагати треба тільки тим, хто сам собі не допоможе, дітям, старим людям та інвалідам. Коли на вулицях бачимо гарно одягнених людей, важко повірити, що вся країна голодує. Отже, треба сконцентруватися на дуже маленькому прошарку людей, яким сьогодні ніхто не допомагає. І держава має це робити, тоді ми швидше підемо вперед. Тим, хто на ринках працює, їм не потрібно допомагати, їм потрібно не заважати, і вони почнуть підніматися. І тепер уже в когось діти навчаються за кордоном, хтось за кордон їздить відпочивати. Ті, хто сьогодні вважається безробітними, нічого не чекають: хто пироги пече, хто комірці в'яже, хто мебелі майструє, хто машини мие. Не заважайте їм, усі сили сконцентруйте на тих, хто не може. У зв'язку з цим я після перепису, що відбувся, провела б аудит соціальних програм, усіх пільговиків. Адже на цьому втрачаються величезні гроші.

— Досконалість духовна неминуче приводить до бажання вдосконалюватися фізично. Як ви так неймовірно схудли за останній рік?

— Мені треба було собі довести. Я все в житті роблю сама. Сама кинула палити, за що мене дуже поважає чоловік, сама вирішила схуднути і домоглася цього. Хоча чоловік від моєї ідеї був не в захваті, казав: припини знищувати національний здобуток!

— Чи правда, що ви носите вітчизняні костюми?

— Придумую свій одяг я сама. Є речі, яка пошила моя запорізька землячка. Є хлопчик-дизайнер, котрий шиє мені сукні. А ще, коли їжджу по містах, заїжджаю на швейні фабрики, дивлюся їхні речі і гарні купую. В мене є костюми Чернівецької фабрики, Новодністровської, «Любави». Синові й чоловікові купила по чотири костюми Чернівецької фабрики, і всі думають, що це костюми від «Boss».

Розмову вела Вікторія ГОЛОВКО.

На Кравця — до Кравця, або Віз і нині там

Наприкінці минулого року я опублікував у «Голосі України» статтю під заголовком «Як стати заслуженим?» (26.12.2000 р.). В ній йшлося про діяльність ректора Тернопільського педуніверситету ім. В. Гнатюка Володимира Кравця. Проаналізувавши його «діяння» з «утвердження» вузівської демократії, я навів конкретні приклади використання ним недозволених у науці прийомів під час написання навчальних посібників для студентів педвузів. Водночас я ставив запитання перед Кабміном — в особі М. Жулинського, перед Міністерством освіти і науки України, ВАК, Академією педнаук України: чому відверте, як на мене, запозичення Кравцеві сходять з рук, адже таке явище є цілком неприпустимим у науці (і не тільки) і суворо засуджується?

До появи моєї статті світ побачила публікація Л. Федоришина-Іванчука «Наукова каламуть для книги рекордів Гіннесса» («Освіта», 24—31 грудня 1997 р.), що є викривальною рецензією на навчальний посібник Кравця «Історія української школи педагогіки» (Тернопіль, 1994 р.). На прикладі численних фактів рецензент продемонстрував дослівне переписування Кравцем наукових джерел без посилання на їх авторство, навів безліч перекручень фактів, назв, прізвищ, імен, звернув увагу на застосування автором старих антинаукових концепцій.

Однак так сталося, що після опублікування в центральній освітанській газеті такої розгромної рецензії на Кравця замість покарання посипалися такі винагороди, як вчене звання «професор», «заслужений працівник освіти України», «член-кореспондент Академії педагогічних наук України».

У своїй публікації я ставив запитання перед найвищими педагогічними інституціями України: як могло статися, що скандально ославлений ректор міг зробити таку карколомну кар'єру?

Додам, що невдовзі після моєї публікації журнал «Визвольний шлях» (№ 2, 2001 р.) надрукував ще одну публікацію на предмет «геніальних творінь» Кравця. Ю. Вижнів-Береза прорецензував ще один навчальний посібник Кравця «Історія класичної зарубіжної педагогіки і шкільництва» (Тернопіль, 1996 р.). Автор рецензії доходить висновку, що книга є неперевершеним зразком щодо кількості привласнення автором думок педагогів-класиків, з безліччю резонансних по-

милок і вражаючих перекручень, що вона скомпільована на основі комуно-більшовицького вчення з його класовістю, партійністю та войовничим атеїзмом. На думку рецензента, текст посібника віддзеркалює глибоке історико-педагогічне невігластво і жадливу безвідповідальність його автора, ректора педвузу, доктора педагогічних наук, професора, який таким ганебним шляхом простує у велику педагогічну науку. А загалом про «трилогію» Кравця (мається на увазі рецензований підручник, «Історія української школи педагогіки» та «Зарубіжна школа і педагогіка ХХ століття») Ю. Вижнів-Береза висловлюється так: «Усі три історико-педагогічні посібники Кравця — шедеври плагіатства і глибокого невігластва, ганьба національної педагогіки... Якщо був би живий Аделунг, то він, напевно, із задоволенням згадав би «трилогію» Кравця у своїй «Історії людської дурості».

Як показав час, ця рецензія, як і попередні, залишилася поза всякою увагою і реакцією компетентних інстанцій.

Однак від Міністерства освіти і науки України та від Вищої атестаційної комісії відповіді я все-таки отримав і обидві заслуговують на те, щоб їх цитувати в повному обсязі. Департамент кадрової роботи Міністерства освіти і науки України відповів мені так:

«Шановний Володимире Володимировичу!

За дорученням Кабінету Міністрів України розглянуто Вашого листа щодо плагіату у «книжках» ректора Тернопільського педагогічного університету В. Кравця, а також отримання ним наукового ступеня доктора наук,

вченого звання професора та члена-кореспондента АПН. Інформуємо Вас, що у вирішенні цих питань відповідно до діючого Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань (Постанова Кабінету Міністрів України від 28.06.97 р. № 644) брала участь значна кількість вчених: співробітники кафедри, вчені ради факульту університету, спеціалізована вчена рада, експертна рада за фахом і Президія ВАК України та Атестаційна колегія Міністерства освіти і науки України при отриманні вченого звання професора. Присвоєння вченого звання члена-кореспондента АПН також вирішувалося колегіальною Президією Академії педагогічних наук України після проходження відповідної експертизи.

Дозвіл на видання підручників і навчальних посібників надає науково-методична комісія Міністерства освіти і науки України на підставі рецензій та висновків фахівців.

Повідомляємо також, що почесне звання «Заслужений працівник народної освіти» надається Указом Президента України за поданням облдержадміністрації і за підтримки міністерства.

У разі порушення авторських прав питання за поданням позивача розглядається судом в установленому порядку.

Начальник управління В. Т. Биковський».

Отже, виходить, якщо при вирішенні долі наукових праць Кравця і долі самого Кравця як вченого брала участь така значна кількість вчених і присвоєння вчених звань вирішувалося колективно, то щодо науковості праць і щодо нього як вченого жодних сумнівів бути не може. Цікаво, хто саме з АПН проводив експертизу його праць і що то була за така експертиза, після якої Кравець став членом-кореспондентом АПН?

Цікавою є міністерська порада для авторів, чий авторські права порушив Кравець: звертатися в установленому порядку до суду. Якщо йти за такою логікою, то спочатку треба було б викопати з мого і оживити Я. Комен-

ського, Д. Локка, Ж.-Ж. Руссо, І. Песталоцці, М. Даденкова, автора «Історії педагогіки» (1947 р.), А. Дистервега, автора «Избранных педагогических сочинений» (М., 1956 р.), і багатьох інших.

Читачам буде, мабуть, цікаво ознайомитися з текстом відповіді, яку дала мені Вища атестаційна комісія України. Цитую в повному обсязі: «ВАК України завершила розгляд Вашого листа з приводу дисертаційного дослідження п. Кравця В. П. і повідомляє наступне.

Питання про позбавлення наукового ступеня відповідно до п. 8 Порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.06.1997 р. № 644 із змінами і доповненнями згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 05.08.1998 р. № 1241, 22.07.1999 р. № 1336 та від 14.03.2001 р. № 229, порушуються у випадку, коли до спеціалізованої вченої ради надійшли матеріали, які дають для цього підставу. У такому випадку спеціалізована вчена рада має розглянути матеріали про позбавлення наукового ступеня у встановленому порядку. В зв'язку з вищезазначеним Ви можете офіційно звернутися до спеціалізованої вченої ради К58.053.01 Тернопільського ДПУ ім. В. Гнатюка МОН України.

Перший заступник голови ВАК України Р. В. Бойко».

Отже, як бачимо, щоб вирішити питання про позбавлення Кравця наукового ступеня, ВАК радить мені офіційно звернутися до вченої ради Тернопільського педуніверситету, тобто того, що він очолює, і до тієї ради, яку він теж очолює як ректор. Порада, як кажуть, «навмисне не придумаєш». Виходить, що із скаргою на Кравця треба йти до самого Кравця.

То чи знайдеться, нарешті, в сьогоднішній Україні управа на «псевдовченого» освітянського кар'єриста?

Володимир КОЛІНЕЦЬ, народний депутат України І скликання.

СУСПІЛЬСТВО

! До уваги колишніх невільників

Пропонують допомогу і запрошують

Крім компенсаційних виплат з німецького фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє» та Австрійського фонду примирення, які здійснює Український національний фонд «Взаєморозуміння і примирення», колишні примусові працівники мають можливість отримати гуманітарну допомогу з коштів окремих міських органів самоврядування, громадських об'єднань та організацій ФРН. Такі гуманітарні акції сприймаються як добрий знак, як бажання надалі жити в мирі і щоб ніколи не повторилися жакливі події другої світової війни.

З ініціативою щодо надання гуманітарної допомоги примусовим працівникам виступила, зокрема, міська рада міста Харзевінкель, земля Нордрейн-Вестфалія. Сума в 24 тисячі німецьких марок, яку зібрали мешканці цього міста — по одній марці з кожного, є символічним жестом, покликаним підкреслити моральну та політичну відповідальність громади.

Міська рада Харзевінкеля запрошує колишніх примусових працівників відвідати місце своєї невільницької роботи — на цю програму й заплановано витратити зібрані кошти.

Своєю примусову роботу в Харзевінкелі можна підтвердити архівною довідкою або іншими документами (фото тих часів, листівки, робочі картки тощо; письмові спогади про подробиці примусової роботи та побуту, прізвища та імена керівників служб, інші деталі періоду роботи в зазначеному місті), які німецька сторона вважатиме підтвердженням факту роботи в господарстві.

Термін подання відомостей про своє перебування в Харзевінкелі — до 1.03.2002 року. Звертатися потрібно в обласні відділення УНФ «Взаєморозуміння і примирення». Незалежно від компенсаційних виплат з Німецького Федеральногоного та Австрійського фондів, колишні примусові працівники мають можливість отримати гуманітарну допомогу з коштів міських органів самоврядування, громадських об'єднань та організацій ФРН.

Вища рада Євангельської церкви, земля Баден-Вюртемберг також виступила з добровільною ініціативою щодо надання гуманітарної допомоги (у розмірі 5 тисяч марок) громадянам України, чию примусову працю використовували в установах Євангельської церкви на території землі Баден-Вюртемберг-ы.

Цих громадян буде запрошено відвідати місце своєї примусової праці. Примусову роботу в установах Євангельської церкви можна підтвердити архівною довідкою або іншими документами (фото тих часів, свідчення про подробиці роботи та побуту, прізвища та імена керівників служб, інші деталі). Це і буде підтвердженням факту перебування на роботах в господарстві.

Звертаємося також до громадян, які примусово працювали в Альстердорфських церковних установах міста Гамбурга, зокрема в церковній лікарні, маєтках Штеген та Баргфельд неподалік Гамбурга. Для них Євангельський фонд «Альстердорф» вирішив виплатити компенсацію у розмірі 10 тисяч марок, як це зробили німецькі підприємства «Фольксваген» і «Сіменс».

На знак примирення заплановано також програму відвідин місць примусової роботи.

Просимо відгукнутися цих людей, надіславши копії підтвердних документів та особисті свідчення про подробиці примусової праці за адресою: Київ, 04080, вул. Фрунзе, 15, фонд «Взаєморозуміння і примирення», управління гуманітарної політики.

Телефон для запитань 417-02-49.

Раїса БУТКО, прес-служба УНФ «Взаєморозуміння і примирення».

Оголошення

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбішева, 1-а) порушив справу № Б/277/01 про визнання банкрутом спільного українсько-швейцарського підприємства «Україна-Стіл» ЛТД (50065, Дніпропетровська обл., м. Кривий Ріг, вул. Революційна, 17. Код ЗКПО 14289820, р/р 2600130050066 в Держбанком відділенні АК ПІБ м. Кривого Рогу, МФО 305330).

Розпорядник майна — Козаченко Володимир Михайлович, ліцензія серії АА № 249591. Заяви кредиторів та пропозиції санаторів приймаються Господарським судом Дніпропетровської області протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності за № 03344 від 09 липня 1998 року перереєстроване за № 00709 від 14.12.2001 р. на ім'я Мельника Олександра Івановича вважати не дійсним з 10.01.2002 року, в зв'язку з втратою документів.

Уважаемые акционеры!

15 марта 2002 года в 15.00 в актовом зале АО «Стома» по адресу: г. Харьков, ул. Ньютона,3 состоится общее собрание акционеров.

Повестка дня:

общего собрания акционеров АО «Стома»:

1. Отчет правления о результатах хозяйственной деятельности за 2001 год и перспективы развития на 2002 год.
2. Отчет наблюдательного совета АО «Стома».
3. Отчет ревизионной комиссии АО «Стома» и его утверждение.
4. Утверждение годового отчета и распределение прибыли за 2001 год. Утверждение размера и начала срока выплаты дивидендов за 2001 год. Порядок выплаты дивидендов акционерам не работающим в АО «Стома».
5. Увеличение уставного фонда АО «Стома» и внесение изменений в учредительные документы АО «Стома».
6. Выборы наблюдательного совета АО «Стома».
7. Разное.

Регистрация участников собрания будет проводиться с 13 часов. Участникам собрания необходимо иметь при себе:

- документ, удостоверяющий его личность;
- доверенность на право участия в собрании, оформленную в установленном порядке (для представителей).

Справки по телефонам: 507-356, 507-306, 507-387.

Правление АО «СТОМА».

5 Хто вкаже на місце «псевдовченому» кар'єристові?

Львів як дзеркало нової української революції

Ідеологія соціополісу
для міста
з особливим статусом

31 березня, прийшовши на виборчі дільниці, львів'яни не лише разом з усією державою обиратимуть собі депутатів до рад усіх рівнів, вони також голосуватимуть на місцевому референдумі. Одразу варто зазначити: до цього мешканців міста Лева спонукала не традиційна «заполітизованість», як це може здатися киянам чи донецчанам, і не прагнення в черговий раз виділитися. До такого кроку привели справді вагомі причини. По-перше, катастрофічна ситуація з формуванням бюджету, коли Львів, віддаючи до скарбниці держави майже 1 мільярд гривень, назад отримує лише близько двохсот мільйонів. І то лише після важких потуг і торгів з обласною та київською владами. Що означає бюджет у 200 мільйонів гривень для міста з населенням майже мільйон? Що означає ця цифра для одного з найпотужніших освітніх центрів України, для міста, яке є перлиною європейської архітектури, внесеною в перелік Всесвітньої історичної спадщини ЮНЕСКО, для міста, яке є своєрідною «європейською» візиткою України, яку залюбки демонструють лідерам іноземних держав?

Можна довго перераховувати чинники, які спричинили таку ситуацію, шукати винних, але набагато продуктивніше спробувати знайти вихід і переломити ситуацію.

Міський голова Львова Василь Куйбіда запропонував винести на розгляд громади Львова три питання: про надання Львову звання міста з особливим статусом, про створення у місті вільної економічної зони та про прийняття статуту міста. Отже, Львів мав би стати, як Київ та Севастополь, містом республіканського значення і, відповідно, отримав би змогу по-новому формувати бюджет. За оцінками фахівців, у разі отримання нового статусу Львів може збільшити свій бюджет щонайменше вчетверо. А створення у Львові вільної економічної зони дало б змогу ефективніше залучати інвестиції в економіку міста.

Утім, здобуття нового статусу та створення вільної економічної зони не здатне цілком вирішити проблеми Львова. На моє тверде переконання Львову (і не лише йому, адже в аналогічній ситуації опинилося чимало українських міст) потрібна дієва економічна та соціальна програма, в основу якої покладено концепцію «розвитку на випередження».

Про що йдеться?

Для того, щоб відповісти на це запитання, хоч як це парадоксально, варто залишити на час наші внутрішні проблеми і подивитися на сучасні світові тенденції. Сьогодні світ переживає чергову цивілізаційну революцію. Розвиток сфери інформації та інформаційних технологій наприкінці ХХ століття невідносно змінили людство, спричинили революцію свідомості, яка є адекватною винайденню писемності та книгодрукування.

Змінюється і система цінностей: на зміну промисловому потенціалу і природним ресурсам приходить інтелект. Ще у 1944 році академік Володимир Вернадський окреслив суспільні трансформації, пов'язані зі зростанням ролі інформації та інформаційних процесів: «Усе людство, разом узятє, є мізерною частинкою маси планети. Потуга його пов'язана не з його матерією, а з його мозком, з його розумом і працею цього розуму». Сучасник Вернадського, економіст Л. Бретано, яскраво проілюстрував значущість цих процесів. За його підрахунками, якби все населення Землі розмістити разом в одному місці (з розрахунку один квадратний метр на особу), воно не зайняло б навіть усієї площі невеликого Боденського озера на кордоні Баварії та Швейцарії!

Інформаційні технології стають визначальним економічним чинником, важливішим, аніж продукція металургії чи енергоносії; потенціал деяких інформаційних корпорацій більший, ніж у деяких держав. Показовим є приклад Microsoft, яка зі своїми 500 млрд. доларів випереджає економічні показники Іспанії. Інформаційна революція зумовила, окрім іншого, і новий світовий поділ на «білих» і «чорних». З одного боку, ті, хто може продукувати, і продукує інформаційний продукт, з другого — країни так зва-

ного «третього світу», ті, хто приречений на існування як пасивний споживач, хто приречений стати новим світовим смітником. Такий поділ відбувається вже нині і з блискавичною швидкістю. Тому нинішній інформаційний світ ставить перед Україною вкрай жорсткий вибір. Або ми серед перших, або... Про оте друге «або» говорити чомусь не хочеться.

Який вихід?

Він, на мою думку, очевидний — рух на випередження. Не хочу зайвий раз вдаватися до критики, але мушу зауважити: більшість перспективних планів чи стратегій майбутнього розвитку України, які з гідною кращого застосування енергією продукує українська влада, послідовно і неухильно штовхають наше суспільство у бік країн «третього світу». Спробую пояснити.

За часів СРСР великої популярності набуло гасло «доженемо і переженемо Америку». Виголошене екзальтованим генсеком і взяте на озброєння комуністичною владою, згодом це гасло стало своєрідним іронічним символом «совєтської» імперії, яка постійно когось наздоганяє, але ніяк не може наздогнати.

Сьогодні старі радянські гасла немодні. Але чомусь досі панівною ідеологією є ідеологія наздоганяння. Ми вперто проголошуємо обіцянки «наздогнати і зрівнятися». За економічними показниками, за рівнем життя тощо. Оптимісти «наздоганяють» країни ЄС, реалісти — країни постсоціалістичного табору — Польщу, Чехію, наприклад. (За деякими оцінками, для того, щоб досягти чинних показників Польщі, за оптимальних умов Україні знадобиться щонайменше 20 років!) При цьому апологети наздоганяння якось забувають той факт, що країни, які пропонуються наздогнати, перебувають у динамічному розвитку, щоразу збільшуючи відрив від України. Тому, на моє тверде переконання, єдиним РЕАЛЬНИМ виходом для України є рух на випередження, побудова такої моделі суспільства, яка здатна на блискавичні стрибки по вертикалі економічного і соціального процвітання.

Яким чином?

І тут ми повертаємося до львівської проблеми. Точніше, до проблеми українських міст. А Львів слугуватиме нам прикладом, чи якщо забажаєте, полігоном. Йдеться про реалізацію у Львові програми побудови соціополісу — міста, яке має особливий правовий статус, поєднує в собі всі економічні переваги вільних економічних зон інтелектуального типу з комплексною стратегією гуманітарного і соціального розвитку. Тож Львів, а в перспективі й інші центри України, мав би стати центром інтелектуального виробництва та освітнім центром нової епохи. Тут мали б напрацьовуватися та втілюватися найновіші ідеї, які пізніше будуть втілені у масштабах усієї держави.

Ідея соціополісу не є новою для світової практики. Скажімо, приклад реалізації аналогічних проектів у Індії

вже став мало не хрестоматійним. У 1985 році в цій країні розпочалося формування так званих технопарків — вільних економічних зон, орієнтованих на високотехнологічне виробництво, насамперед виробництво програмного забезпечення. Маючи значний інтелектуальний потенціал (який є і в Україні), Індія зорієнтувала свої технопарки на виробництво та експорт програмного забезпечення. І якщо у 1985 році Індія експортувала ПЗ на суму 4 мільйони доларів, то через десять років ця цифра змінилася більш як удесятеро, а за підсумками 1999—2000 років сума індійського експорту програмного забезпечення сягнула майже шести мільярдів доларів! Це — 14% усього експорту Індії та 17% усього виробництва програмного забезпечення у світі.

До чинників, які забезпечили Індії такий вражаючий прорив, належать:

1. Високий ступінь комп'ютеризації;
2. Високий науковий і освітній рівень;

3. Наявність великої кількості програмістів і порівняно невисокий рівень оплати праці;

4. Наявність стабільного законодавства.

Практично всі ці чинники має й Україна.

Проект під назвою «Соціополіс» можна і потрібно розпочинати втілювати вже зараз. Концепція соціополісу органічно поєднує в собі відразу кілька рівнів проблем, які потрібно вирішувати українському суспільству.

По-перше, це проблема нової моделі українського суспільства, якщо хочете, нової моделі цивілізації. Саме соціополіси мали б стати паростками українського суспільства III тисячоліття — мобільного, здатного до різких змін у зовнішньому світі, орієнтованого на інтелектуальну працю. З одного боку, соціополіси зроблять українське суспільство більш гомогенним. З другого, соціополіси, як автономні, гранично обмежені території, дозволять зберегти нинішню багатоманітність українського суспільства, уникнути культурної уніфікації та домінування примітивного маскульту.

По-друге, соціополіси є яскравим прикладом застосування концепції розвитку на випередження. Будьмо реалістами — сьогодні Україна як держава не спроможна здійснити інтелектуальний і технологічний прорив. Але такий прорив здатні здійснити соціополіси — обмежені ареали, куди мають бути спрямовані всі необхідні фінансові, а головне, інтелектуальні ресурси. В подальшому соціополіси забезпечать піднесення економіки всієї держави загалом.

По-третє, концепція соціополісів виразно вкладається у принцип регіоналізації економіки. Цей принцип сьогодні узятो на озброєння в Європі (відомий принцип нової Європи — «Європа регіонів»).

По-четверте, у соціополісі вирішується ще одна, вкрай важлива на сучасному етапі проблема — проблема екології. Адже соціополіс передбачає гармонійне поєднання інтересів виробництва (екологічно безпечного) та інтересів людей, які живуть на цій території.

Варто зауважити, що створення соціополісу не потребує масштабних фінансових видатків з боку держави, а лежить у площині вдалого поєднання чіткої теоретичної концепції, адекватного законодавчого забезпечення та дієвих управлінських рішень. Фактично, соціополіс, за великим рахунком, потребує лише одного потужного капіталовкладення — інтелектуального. А такий капітал в Україні є. Нинішній інтелектуальний потенціал нашого суспільства експерти оцінюють у десятки мільярдів доларів. Що це, як не найкраща, а головне, не найефектив-

Юрій ЗБІТНЄВ

ніша інвестиція в національну економіку? То, може, варто перестати врешті-решт просити грошей у кредиторів, а почати розумно розпоряджатися внутрішніми резервами?

Чому саме Львів?

Львів не випадково вбачається як перший полігон для втілення проекту «Соціополіс». Адже у Львові зосереджено значний інтелектуальний потенціал, який у перспективі міг би перетворити місто на потужний економічний центр європейського масштабу. Цей потенціал великою мірою незадіяний, тому й готовий на надзусилля (інтелектуальні) задля своєї реалізації. У Львові є вагомий науковий та освітній ресурс. І, що головне, він має максимально широкий діапазон — від гуманітарної та соціальної сфери до технологічної. Львів з однаковим успіхом продукуватиме фахівців і для реалізації технологічних завдань (виробництво і застосування високих технологій), і для ефективного їх просування на світовий ринок та забезпечення гармонійного соціального та культурного життя соціополісу.

Надзвичайно важливим є і психологічний аспект. Саме Львів, який став місцем українського відродження на початку 90-х, де фактично народжувалася Українська держава, і який сьогодні, за великим рахунком, перебуває на узбіччі політичних та економічних процесів, поза всяким сумнівом, готовий взяти на себе відповідальну роль рушія нової української революції. Революції, вінцем якої є побудова модерного суспільства зразка III тисячоліття. Фактично сьогодні Львів є стиснутою пружиною, яка може в кожну хвилину розпрямитися. І нашим завданням є зробити так, щоб ця енергія не пропала даремно.

Перемогти або померти!

Саме так. Згідно з концепцією розвитку цивілізацій великого британського історика Арнольда Тойнбі, кожне суспільство у певні етапи свого розвитку опиняється перед необхідністю дати відповідь на проблему вибору, яка постала перед ним. У разі, якщо відповідь адекватна, суспільство піднімається на новий щабель розвитку. А якщо ні — воно коїться вниз, даючи дорогу сильнішим і розумнішим. Сьогодні необхідність дати відповідь постала перед Україною.

Юрій ЗБІТНЄВ,
керівник проекту «Спільна дія».

Сесія ПАРЕ: СОР, Чечня, Близький Схід...

(Початок на 1-й стор.).

Асамблея обговорить також ситуацію в Чечні. В доповіді Політичного комітету ПАРЕ зазначено, що ситуація там залишається складною, однак має місце «реальний прогрес». Отож раніше непримиренна щодо порушення прав людини в Чечні, ПАРЕ зробить, можливо, свій внесок у справу покращення відносин між Росією та Заходом. «Можливо, ми стаємо надто дипломатичними», — визнав на вчорашній прес-конференції президент ПАРЕ лорд Рассел-Джонстон. Проте, на його думку, нові реалії у чеченській ситуації спонукають до нового сприйняття.

ПАРЕ обговорюватиме й події на Близькому Сході. Вони, за словами лорда Рассела-Джонстона, викликають у Страсбурзі велику стурбованість. На запрошення президента ПАРЕ завтра сюди приїде міністр закордонних справ Ізраїлю Шимон Перес, який виступить перед асамблеєю. Запрошено до Страсбурга також і представників Палестинської автономії.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Страсбург.

На знімку АП: у пакистанському місті Карачі тривають ан-тиіндійські виступи. Демонстранти не задоволені діями уряду Індії і вимагають якнайшвидшого розв'язання каш-мірської проблеми.

Манікюр дозволено

Армія США готується прийняти новий статут, що регулює зовнішній вигляд та форму військовослужбовців. Американським солдатам і офіцерам тепер офіційно буде дозволено носити косички, проте, як і раніше, заборонено зачіску у вигляді буклів.

Чоловікам-військовослужбовцям так само буде заборонено фарбувати нігті, а ось жінкам це тепер офіційно дозволено. Але тільки не в яскраво-червоний і не в рожевий кольори. Військовим дозволили фарбувати волосся, проте при цьому зачіска повинна «мати природний вигляд», а тому статут забороняє перефарбовуватися в рожевий, синій, зелений та інші «нетрадиційні» тони. Військовослужбовцям-чоловікам не дозволяється проколювати собі різні частини тіла: «пірсинг» в армії ні до чого.

Робота без страху

Чотири мільйони громадян Німеччини — безробітні. Водночас, за даними відомства у справах іноземців, у країні нелегально працюють від одного до півтора мільйона іноземців. Цими днями німецький парламент продовжує обговорення просто-таки пекучої проблеми: чи давати дозвіл на роботу іноземним фахівцям, в яких є нагальна потреба? До речі, комп'ютерники такий дозвіл уже отримали.

... Німецьких поліцейських, якщо вони «при виконанні», важко запідозрити в сентиментальності. Але того дня, під час облави у Франкфурті-на-Майні, забираючи до відділку жінок, які не мали дозволу на роботу, вони... вибачалися: «Служба така». Затримані мусили залишити країну протягом доби.

У цьому разі йдеться не про представниць найдавнішої професії. Ці жінки (здебільшого середнього віку) — чеські й польські висококваліфіковані медичні сестри, що працювали у сім'ях, доглядаючи хворих і людей похилого віку. За домовленістю вони також виконували домашню роботу: варили їжу, прибирали, прали. Всі вони фактично стали членами сімей, де працювали. Коли поліція забирала їх,

люди плакали. Одні — бо втратили роботу, інші — бо залишилися без помічників.

Ідеться про так звані родини середнього достатку, яким не по кишені оплачувати працю німецького персоналу з догляду за престарілими. До того ж таких працівників бракує.

Це стало темою для обговорення і в суспільстві, і в Бундестазі. У цьому випадку парламент зробив виняток: тепер медичні сестри з країн Східної Європи можуть отримувати дозвіл на працю з догляду за престарілими. Та виявилось, що це — лише верхівка айсберга. Аналогічна проблема існує в багатьох інших сферах. Адже безробітні громадяни Німеччини не квапляться займати робочі місця, де треба чистити, прибирати, ми-

Ратифікація — це ще не все

Добрі справи слід робити повагом та обережно. Такої думки, напевно, дотримуються не тільки звичайні люди, а й державні мужі.

Нещодавно Верховна Рада ратифікувала міжнародну конвенцію, що відмінняє вимогу легалізації закордонних документів (Апостіль). Її було прийнято 5 жовтня 1961 року в Гаазі. Сьогодні серед країн — членів Апостілю є Велика Британія, Франція, Нідерланди, Німеччина, Італія, Аргентина, Японія. Для громадян України ратифікація цієї конвенції означатиме, що нотаріально завірени папери, довідки з дипломатичних та консульських установ, судових органів країн — членів конвенції не потребуватимуть подальшої довгої та дорогої процедури легалізації.

Проте не так усе просто. Поки що конвенція не набула чинності, бо її не підписав

Президент. Однак і після того, як під нею з'явиться підпис Леоніда Кучми, вона все одно не діятиме. Наступним кроком буде офіційне подання до уряду Нідерландів заяви від Міністерства закордонних справ України про те, що наша держава ратифікувала Апостіль. Оскільки згідно з вимогою самої конвенції, всі ратифіковані грамоти має зберігати уряд саме цієї країни. Та й це ще не край.

Потім МЗС України має надіслати відповідні ноти всім країнам — учасникам конвенції. І якщо вони не висловлять жодних заперечень проти членства України в Апостілю, документ нарешті набере чинності в нашій державі.

Тетяна ПАСОВА.

Перший крок до скасування поправки

Президент США Джордж Буш у листі до Конгресу підтвердив, що еміграційна політика України, Росії, Вірменії, Азербайджану, Молдови, Казахстану, Туркменістану, Таджикистану й Узбекистану цілком відповідає міжнародним стандартам. Отже, до них не має застосовуватися обмежувальна зовнішньоторговельна поправка Джексона — Веніка, вважає американський президент.

Поправка Джексона — Веніка чинна з 1974 року й пов'язує розвиток торгово-економічних відносин з політикою у сфері еміграції. Її скасування залежить від рішення Конгресу, який для цього має ухвалити відповідний закон. 2000 року поправку цілком скасували стосовно Киргизії та Грузії.

У полоні в піратів

(Початок на 1-й стор.).

Власник судна (зареєстрованого в Києві в компанії «Азов сі стар едженсі») ліванець Тауфік Ісса вів переговори із загарбниками з української столиці. Через посередників-сомалійців пірати зажадали за визволення судна та екіпажу спочатку 50, а потім — 200 тисяч доларів США. Тоді власник звернувся до уряду Лівану з проханням попросити допомоги у визволенні заручників у Франції, яка має морську базу в Джибуті, неподалік місця інциденту. Ліванське МЗС зв'язалося з ООН, Лігою арабських держав та низкою міжнародних

організацій і веде переговори з метою визволення судна. Міністр закордонних справ Сомалі Махмуд Ісмаїл, до якого звернулися ліванські офіційні особи, повідомив, що нічого не знає про інцидент. Як заявив міністр, берегова лінія його країни «має протяжність три тисячі шістсот кілометрів і не охороняється».

До речі, такі інциденти в цьому районі траплялися і раніше. Міжнародний центр боротьби з піратством не раз попереджав власників суден «триматися подалі від морського простору Сомалі, який кишить піратами».

ти, виконувати брудну чи важку роботу або працювати вночі. Але виконувати таку роботу все одно хтось мусить. Не кажучи вже про сезонні роботи, коли найсвіжіші полуниці і найніжніша спаржа мають з'являтися в магазинах на момент їх відкриття безпосередньо з лану. До того ж з'ясувалося, що в Німеччині бракує інженерних кадрів, водіїв вантажівок, готельних менеджерів.

Правляча «червоно-зелена» коаліція намагається розв'язати проблему, подавши до Бундестагу пропозиції про надання права на роботу в різних галузях господарства іноземним фахівцям. Дебати проходять важко, адже опозиція — християнські демократи і консерватори — виступає проти такого рішення, вважаючи, що передусім робочими місцями слід забезпечити власних безробітних. Якщо парламентарії дійдуть спільної думки, Бундестаг прийме рішення вже найближчим часом.

Валентина ПИСАНЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

Хроніка. Факти. Події

■ Канберра

Протести тривають

Сотні нелегальних іммігрантів, яких утримують у спеціальних таборах в Австралії, протестують проти негуманного ставлення. Багато хто з нелегалів оголосив голодовку, близько п'ятдесяти осіб зашили собі роти на знак протесту проти зволікань у розгляді їхніх заяв. Уряд країни, однак, не має наміру змінювати процедуру розгляду заяв про надання політичного притулку.

■ Буенос-Айрес

Курс для плаваючого песо

Міністр внутрішніх справ Аргентини Родольфо Габрієллі заявив, що переведення песо у долари буде здійснено за офіційним курсом. Однак додав, що вкладники нічого при цьому не втратять. Нині в Аргентині прийнято два різні обмінні курси долара — для зарубіжної торгівлі і для вільно плаваючого песо.

■ Богота

Угода з повстанцями

Уряд Колумбії і найбільше повстанське угруповання країни — Революційні збройні сили Колумбії (ФАРК) погодилися відновити переговори, мета яких — підписання у квітні угоди про припинення бойових дій.

■ Браззавіль

Біженців просять

НЕ ПОВЕРТАТИСЯ

Співробітники ООН у Демократичній Республіці Конго умовляють біженців не повертатися до міста Гома, зруйнованого виверженням вулкана Нірагонго. Людей умовляють вирушати до таборів у прикордонній смузі Руанди, куди надсилають допомогу. Ситуація в Гомі залишається небезпечною: там нема питної води і електрики, запаси продовольства незначні.

■ Тель-Авів

Ізраїльські війська

зайняли Тулькарм

Ізраїльські війська встановили цілковитий контроль над палестинським містом Тулькарм на Західному березі річки Йордан. Ця акція стала ще однією відповіддю на вчинений палестинським екстремістом минулого тижня напад в Хадері.

■ Пекін

Американські «жучки»

в китайському «Боїнгу»

Міністерство закордонних справ Китаю не підтвердило і не спростувало повідомлення про пристрої для підслуховування, нібито знайдені в «Боїнгу» голови КНР Цзян Цземіня. «Боїнг-767» було придбано Китаєм у США в серпні минулого року. В середині лайнера, за повідомленнями ЗМІ, виявлено кілька десятків «жучків», керованих із супутників.

■ Нью-Йорк

СНІД забере 16 мільйонів?

Протягом найближчих 20 років від СНІДу на Землі помруть 16 млн. людей. Такі дані наведено в доповіді ООН. Експерти відзначають також, що майже 95% із 36 мільйонів ВІЛ-інфікованих мешкає нині у країнах, які розвиваються, головним чином в Африці та Азії.

■ Токіо

Афганістану обіцяно мільярд

У Токіо відкрилася міжнародна конференція з відбудови Афганістану. Її учасники пообіцяли надати цій країні лише нинішнього року допомоги на суму більш як мільярд доларів. Найістотніші пропозиції про допомогу надійшли від Європейського союзу, Японії, Саудівської Аравії і Сполучених Штатів. За оцінками ООН, у відбудову Афганістану протягом наступних 10 років треба буде вкласти близько 15 мільярдів доларів.

На знімку АП: Генеральний секретар ООН Кофі Аннан виступає на міжнародній конференції з відбудови Афганістану.

За повідомленнями кореспондентів "ГУ" та зарубіжних інформагентств.

ГОПКА У ВЕНІ ЧИ БОГ У МОЗКУ

Колишні наркомани Севастополя кожного дня роблять свій вибір під наглядом баптистського пастора

За сімнадцять кілометрів від Севастополя, на території занедбаного командного пункту Чорноморського флоту, вже кілька років намагаються позбавляти від наркотичної залежності. Лікарів ви тут не знайдете, не побачите також і жодного екстрасенса чи фахівця з гіпнозу, що проголосили свій метод як єдино ефективний — у реабілітаційному центрі «Нове життя» з успіхом обходяться без них, оскільки наркоманами опікуються члени баптистської громади.

Віддаленість від міста, ізолюваність від людей і безпосередня близькість до природи вважаються у баптистів головними умовами повернення наркоманів до нормального існування. Командний пункт, на побудову якого пішло 39 мільйонів 920 тисяч радянських карбованців і фінансування якого припинили 1992 року, нині служить прихистком для душевнохворих людей.

У селі реабілітантів називають ченцями-макоїдами і з задоволенням користуються їхньою до-

помогою у хазяйстві: бо вони працюють за слава Богу. У прямому сенсі. Через «Нове життя» за час його існування пройшло понад 120 осіб, але, попри суворий відбір, у центрі залишалися одиниці: нині їх лише дванадцять, віковий ценз — від 23 до 40 років.

Коментують подібну реабілітацію дуже порізному.

Ірина Єременко, завідувачка відділення Кримського республіканського наркодиспансеру, лікар-нарколог вищої категорії:

— Лікарі, в переважній більшості фахівці, працюють із фізичним тілом, не торкаючися ментальних проблем. За кордоном — у Сполучених Штатах, Польщі — такі громади поширені: ізолюваність від людей, проста їжа, фізичне навантаження, свіже повітря і неодмінна присутність наставника докорінно змінюють свідомість таких людей: жорстокі, егоцентричні у своєму минулому житті, вони починають співчувати і надавати допомогу інвалідам, любити тварин. У нашому суспільстві наркоман — вигнанець, він нікому не потрібний, з його особистістю ніхто не працює, а баптисти надають йому такі собі духовні милиці, які цілком спроможні замінити наркотики.

Лариса Касьянова, головний нарколог Севастополя:

— На мою думку, лікування у такому центрі — абсурд. Людина із однієї кабали потрапляє до іншої, і ще невідомо, що гірше — залежність від наркотиків чи життя, підпорядковане релігійному служінню. У цих громадах завжди є сильний лідер, який спрямовує свідомість довірених йому людей у потрібне русло. Якщо ж чинити на реабілітантів жорсткий тиск, то результат може виявитися найнепередбачуванішим. Пасторам потрібні люди певного складу — здатні до беззаперечного підкорення, які некритично сприймають оточуючий світ та готові на все заради служіння своїй ідеї.

Надія ЄРОХІНА,
Фото Сергія СВІТЛИЦЬКОГО.

Лікують усі хвороби лише шахраї

Актуальне інтерв'ю

Так похмуро жартував письменник-сатирик ще у XVII столітті. Мало що змінилося відтоді: кожний стражденний може звертатися до слуги Гіпократу з дипломом і до народного цілителя. Добре, і тих, і тих нині скільки загодно. Одних лише представників нетрадиційної медицини в Україні близько 15 тисяч. Щоправда, легально практикують лише 440 цілителів. Хто вони і як відрізнити справжнього професіонала альтернативної медицини від неука-шахрая? Про це, а також про ставлення до неофіційної медицини наше інтерв'ю з головою комітету з питань народної та нетрадиційної медицини Міністерства охорони здоров'я Тетяною ГАРНИК.

— Ваш комітет створено в грудні 1998-го, а десять років тому розпочала свою діяльність Українська асоціація народної медицини (УАНМ). Чи не поменшало скептиків і опонентів альтернативного лікування?

— На жаль, не лише багато хто з лікарів, а й окремі вчені не вірять в ефективність народних методів зцілення хворих. А тим часом акупунктура, гомеопатія, ароматерапія, іридіодіагностика і особливо фітотерапія, рефлексо- і мануальна терапія сьогодні вже є надійними союзницями класичної медицини. Дедалі частіше пацієнти і лікарі звертаються до природних засобів лікування. У всьому світі близько 80 відсотків населення так чи інакше користуються послугами народних цілителів. Їхні методи природні і дають менше побічних ефектів.

— Тому логічно вважається всебічна підтримка тих, кому Богом дано зцілювати людей.

— Що й робить Міністерство охорони здоров'я. З 1 вересня 2001 року при міських та обласних поліклініках дозволено відкривати госпрозрахункові кабінети народної і нетрадиційної медицини. Штатним розкладом передбачені лікарі (на 30 тисяч дорослих і — окремо на 20 тисяч дітей), медсестра і санітарка. Але проблема в тому, що легально зцілювати не так багато бажаючих. У нас з усіх цілителів, що практикують офіційно, 70 відсотків біоенерготерапевтів. Дуже мало мануальних і фітотерапевтів. Чимало нетрадиційних методів лікування застосовують дипломовані лікарі, які додатково опанували нетрадиційну медицину. До речі, за десять років інститут при УАНМ підготував більш як півтори тисячі фахівців. Бажаючи можуть навчатися і в інтернатурі. Четвертий рік в медичних вузах працюють курси з підготовки лікарів з народної методики.

— Наші законодавці створили відповідну правову базу, що дозволяє захистити громадян від шарлатанства і некомпетентності. Очолю-

ваний вами, Тетяно Петрівно, комітет покликаний чинити перепони псевдоцілителям. Яким чином ви це робите?

— Отримати право легально використовувати методи народної та нетрадиційної медицини не так просто, як багато хто гадає. Для цього треба мати відповідну ліцензію Міністерства охорони здоров'я, яку їй видає наш комітет після ретельної перевірки не лише відповідних знань, а й фізичного та психічного стану претендента на лікування людей. Скажімо, під час комп'ютерного тестування він має дати правильну відповідь на 75 відсотків запитань. Потім — клінічна експертиза, під час якої «альтернативник» власними методами має діагностувати хворих, яким уже поставлено діагноз класичною медициною. Після цього він упродовж двох тижнів лікує пацієнтів у стаціонарі. Якщо у 80 відсотків з них здоров'я покращало, розглядається питання про видачу йому ліцензії. Надалі цілитель має працювати у парі з лікарем. Атестуватися треба раз на три роки.

— Майже на всіх стовбах можна побачити оголошення на кшталт «Лікую всі хвороби». І у переліку послуг, що пропонуються, справді, не лише примітивне «знімаю переляк». Скажімо, «знахарка і рятівниця» М., як вона себе рекламує, лікує від раку, діабету, СНІДу та інших важких захворювань не лише тих, хто звернувся по допомогу, а й їхніх рідних та близьких.

— Так, отакі шарлатани нібито лікують навіть на відстані, позбавляючи пацієнтів паралельно від життєвих неприємностей. І нерідко ті, хто довірив шахраям своє здоров'я, змушені потім звертатися до лікарів з приводу ускладнень. Розумію хворих, які хапаються, як то кажуть, і за соломинку, але всім слід пам'ятати, що навіть легальні народні цілителі не мають права лікувати від онкологічних, психічних та інших захворювань. І якщо хтось робить це, той однозначно псевдолікар.

— А що робити, коли в саморекламі такий «чарівник» стверджує про наявність ліцензії Міністерства охорони здоров'я і апелює до свідчень тих, хто позбавився завдяки йому подагри, менінгіту, безпліддя, каміння тощо?

— Закон України «Про рекламу» забороняє без дозволу міністерства посилається на терапевтичні ефекти лікування важких захворювань і будь-які гарантії. Але окремі ЗМІ нехтують законом задля сьогочасної вигоди. І впливати на них одні лише медики своїми листами до органів влади, звичайно, не в змозі.

Тому перш ніж відкрити гаманця, пацієнт повинен запитати у цілителя про освіту, наявність дозволу та ліцензії, чи практикує він з лікарем-«класиком». Про легальність його роботи може свідчити й факт реєстрації (нереєстрації) вашого візиту в журналі, видачі (невидачі) квитанції про сплату за послуги.

Це необхідно знати, щоб захистити власні інтереси у випадку заподіяння шкоди здоров'я людині, що довірилася.

— Тетяно Петрівно, книжкові розкладки сьогодні рясніють науково-популярною літературою, багатою на поради та рекомендації щодо лікування різних захворювань народними методами.

— Тим, хто бажаєвилікуватися за такими книжками, раджу, як і під час вибору цілителя, бути вкрай обережними і не довіряти сумнівним виданням та авторам.

Вів інтерв'ю
Іван ІЛЛЯШ.

Після 3 червня богослужіння йдуть просто неба

не дали бажаного результату. Зрештою, Грецька парафія згодна, щоб їй виділили іншу культову споруду або ділянку під будівництво нового храму — але якщо НБУ профінансує проектну документацію і будівництво.

Група народних депутатів України (Д. Гнатюк, В. Гошовська, І. Попеску, П. Порошенко та інші) звернулися до керівництва Нацбанку та столичного міського голови з листом, де вказують, що подібний стан речей порушує цілу низку прав Грецької парафії, які закріплено в міжнародному праві та законодавстві України.

Віктор ГРИНЕВИЧ.

Колонка оглядача

Я сяду на колеса — ти сядеш на мітлу

Західні бестселери добираються в Україну повільно. Поки через гори перелізуть, поки крізь ліси прoderуться — а в столиці, на книжковому базарі «Петрівка», цього добра вже хоч греблю гати: з-за північного кордону невтомні паровозики котять і котять свої вагончики літературної свіжини, ігноруючи непростий ландшафт. А ми змушені красномудрувати їм за спритність і чекати ще кілька літ, поки ті самі книжки, можливо, з'являться українською. А як не з'являться — біда невелика. Але прикро: добросовісні північні вагончики, що оперативним привозять нам гарячі бестселери, так само спритно вивозять із України вічно актуальні гроші, про що наші видавці вже не один рік бачать кольорові сни жажів.

З другого боку, україномовний читач і надалі залишається тотально захищений від масиву модної прози з невеликим терміном зберігання. Трохи інше становище з тими новодруками, які — за одностайними присудами світової критики та читацтва — навіки залишаться в якому-небудь літературному золотому фондi. В цьому разі можна і позаду паровозика пробігтися: грошей, звісно, не повернути, але про наступні покоління вдячних книголюбів подбати треба. Особливо, якщо йдеться про унікальну дитячу книжку, яка вже сьогодні спричинилася до повноцінного планетарного шаленства.

«Поттероманія» тільки починається в Україні. Завдяки паровозикам наш читач може долучитися вже до трьох романів шотландської письменниці Джоан К. Роулінг про магічні пригоди Гаррі Поттера — хлопчика, чиє ім'я стало провідною торговою маркою в сьогоднішньому книговиданні.

І ось 13 січня у київському арт-клубі «44» відбулося «офіційне» прищеплення маленького чарівника. Власне, вечірка була присвячена презентації бренду «Гаррі Поттер». Щоправда, співорганізатори акції — інтернет-магазин Vambook.com — не проминули нагоди «засвітити» російське видання творів Джоан Роулінг, здійснене «РОСМЭНОМ», — ці книжки можна було придбати «з автографом самого Гаррі Поттера», який оприсутнився на презентації з короткою промовою на тему: «Хай живу я!» і запам'ятався гіпертрофованими окулярами та опудалом на плечі, метафорично схожим на сову.

Утім, найприємнішою новиною вечора стало повідомлення про появу українського перекладу «Гаррі Поттера і філософського каменя». Права на це видання належать знайомому дитячому видавництву Івана Малковича «А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га», а сама книжка вийде у квітні. З огляду на щорічне оновлення армії маленьких «поттероманів» — ініціатива вельми перспективна.

Стилістика вечірки, звісно ж, була позначена магічністю: напівтемрява, свічки на підлозі, чорні плащі. Навіть Івана Малковича перевдягнули в інквізитора, вручили свічку, й змусили урочисто з'явитися перед публікою під попсові хорали «Енігми» у складі невеличкої делегації таких само «чорних монахів». Директор «А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Ги» почувався не дуже комфортно у такій чорнокнижницькій ролі, але все-таки виконав свою місію, прочитавши шматок тексту з майбутнього видання (переклад здійснено спільними зусиллями В. Морозова та П. Тарашука).

Щоб збагнути, що може накоїти Гаррі Поттер в Україні упродовж найближчих років, варто згадати такі основні факти, які визначають масштаб світової «поттероманії». Загальний тираж книжок Дж. К. Роулінг (а це п'ять романів про Гаррі Поттера плюс ще дві «супутні» книжечки) уже давно перевищив 100 млн. примірників.

Екранізація першого роману вже за перші місяці прокату озолотила своїх творців, компанію «Уорнер Бразерс», на півмільярда доларів. Вигодана письменницею «магічна» гра квіддич (такий собі гандболо-баскетбол на реактивних мітлах) набуває ужиткового поширення, тож незабаром може перетворитися на новий вид спорту. Втім, на тлі загального ажіотажу іноді зроджуються кволі голоси протесту стурбованих батьків (типових «маглів» у термінології Дж. К. Роулінг), які звинувачують авторку в пропаганді чорної магії. Письменниця ж, тамуючи відьмацьку посмішку, продукує тим часом заохочувальні тексти для справжніх «поттероманів», у яких глибоке й ґрунтовніше розглядає, як варити те чи інше магічне зілля. Чим би діти не тішились...

Михайло БРИНИХ.

Греки змушені бути варягами?

1738 року в Києві, на Подолі, на землях, що належали київському греку Астаматію Ніколасеву, було закладено Свято-Катерининську грецьку православну церкву. 1746 року храм Св. Катерини став монастирем. За півтора століття подвір'я архітектурно оформилось як комплекс храмових та допоміжних споруд, розташованих нині на Контрактовій площі, 2-А та 2-Б.

1928 року Грецький Свято-Катерининський монастир радянська влада закрила. На початку 90-х років грецька громада Києва не раз клопоталася про повернення їй споруд колишнього монастиря. Але уряд (постанова від 5.07.95 р. № 495) передав монастирську дзвіницю (єдину вицілілу культову споруду) по Контрактовій площі, 2-А до комунальної власності Києва — під потреби Управління Нац-

банку України по Києву та області.

Взимку 1996 року Київська держадміністрація зареєструвала статут Грецької парафії святої великомучениці Катерини. Оскільки парафія — правонаступниця Грецького Свято-Катерининського монастиря, вона почала клопотатися про реституцію свого колишнього нерухомого майна.

Столична держадміністрація тричі письмово від-

мовляла парафії у задоволенні цього клопотання. 1998 року справою зацікавився тодішній голова правління Нацбанку України Віктор Ющенко. Досягли певного компромісу: у безоплатне користування парафії передано два приміщення в будівлі дзвіниці. На жаль, у березні 2001 року Головне управління НБУ по Києву та області відмовилося пролонгувати договір з парафією, дозволили провести лише кілька відправ на великі свята: Вербну неділю, Великдень, Вознесіння, П'ятидесятницю. Після 3 червня богослужіння йдуть просто неба, а звернення до керівництва банківських структур

Цілитель має працювати у парі з пікарем

ЗАКОН
УКРАЇНИ

Цей Закон визначає організаційні, правові та економічні засади створення та діяльності кредитних спілок, їх об'єднань, права та обов'язки членів кредитних спілок та їх об'єднань.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення кредитної спілки

1. Кредитна спілка — це неприбуткова організація, заснована фізичними особами на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки.

2. Кредитна спілка є фінансовою установою, виключним видом діяльності якої є надання фінансових послуг, передбачених цим Законом.

Стаття 2. Основні принципи діяльності кредитної спілки

1. Діяльність кредитної спілки ґрунтується на таких основних принципах:

- добровільності вступу та свободи виходу з кредитної спілки;
- рівноправності членів кредитної спілки;
- самоврядування;
- гласності.

2. Відповідно до принципів, визначених у частині першій цієї статті:

- ніхто не може бути примушений вступати до кредитної спілки, а виключення з членів кредитної спілки дозволяється лише у випадках, визначених статутом спілки;
- усі члени кредитної спілки мають рівні права, в тому числі у разі голосування на загальних зборах, незалежно від розміру пайового та інших внесків;
- забороняється будь-яке втручання в діяльність кредитної спілки, за винятком випадків, передбачених законом;
- кредитна спілка зобов'язана забезпечити повне та своєчасне інформування своїх членів з питань власної діяльності, на їх прохання ознайомлювати з протоколами загальних зборів і засідань інших органів управління кредитної спілки, видавати копії документів та витяги з них у порядку, визначеному статутом.

Стаття 3. Юридичний статус кредитної спілки

1. Кредитна спілка є юридичною особою, має самостійний баланс, банківські рахунки, які відкриває і використовує згідно із законодавством у самостійно обраних банківських установах, а також печатку, штамп та бланки із своїм найменуванням, власну символіку.

2. Кредитна спілка набуває статусу юридичної особи з моменту її державної реєстрації.

3. Кредитна спілка може укладати від свого імені договори та інші угоди, які не суперечать цьому Закону, іншим нормативно-правовим актам та статуту кредитної спілки, набувати майнові та немайнові права, мати обов'язки, що впливають із законодавства України та укладених кредитною спілкою угод, бути позивачем і відповідачем у судах.

4. Кредитна спілка не може бути засновником, співзасновником або учасником суб'єкта (суб'єктів) підприємницької діяльності, крім місцевого кооперативного банку, як на території України, так і за її межами.

5. Кредитна спілка діє на основі самофінансування, несе відповідальність за наслідки своєї діяльності на виконання зобов'язань перед своїми членами, партнерами, державним та місцевими бюджетами.

6. Кредитна спілка несе відповідальність за своїми зобов'язаннями у межах вартості майна, яке належить їй на праві власності.

Стаття 4. Обмеження використання терміна «кредитна спілка» у найменуваннях підприємств, установ та організацій

Підприємства, установи та організації не мають права використовувати у своїх найменуваннях термін «кредитна спілка» і не підлягають державній реєстрації під найменуваннями, які включають цей термін, якщо вони створені в іншому порядку, ніж це передбачено цим Законом.

Стаття 5. Законодавство про кредитні спілки

Кредитні спілки в Україні діють відповідно до цього Закону, інших законів України та виданих відповідно до них нормативно-правових актів.

Розділ II. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ ТА ПОРЯДОК ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНИХ СПІЛОК

Стаття 6. Створення кредитної спілки

1. Кредитна спілка створюється на підставі рішення установчих зборів. Чисельність засновників (членів) кредитної спілки не може бути менше ніж 50 осіб, які відповідно до цього Закону можуть бути членами кредитної спілки та об'єднані хоча б за однією з таких ознак: мають спільне місце роботи чи навчання або належать до однієї місцевої (включаючи районні та обласні) профспілкової, іншої громадської чи релігійної організації або проживають в одному селі, селищі, місті, районі, області.

2. Рішення про створення кредитної спілки оформляється протоколом установчих зборів, який підписують голова та секретар зборів.

3. Невід'ємною частиною протоколу є реєстр осіб, які брали участь в установчих зборах (список засновників). У реєстрі обов'язково зазначаються прізвище, ім'я та по батькові особи, дані її паспорта або документа, який його замінює (а для іноземців та осіб без громадянства, які постійно проживають в Україні, — дані національного паспорта або документа, який його замінює), адреса та інші відомості, що підтверджують наявність ознак, зазначених в частині першій цієї статті. Дані про особу засвідчуються її особистим підписом.

4. Установчі збори затверджують статут кредитної спілки, обирають її органи управління, уповноважують осіб для проведення державної реєстрації, вирішують інші питання, пов'язані із створенням кредитної спілки.

Стаття 7. Статут кредитної спілки

1. Кредитна спілка діє на основі статуту, що не суперечить законодавству України.

2. У статуті кредитної спілки обов'язково зазначаються: найменування кредитної спілки та її юридична адреса; мета створення і завдання кредитної спілки; ознака членства у кредитній спілці;

- порядок утворення та діяльності органів управління кредитної спілки, порядок утворення філій та відділень, їх повноваження;
- права та обов'язки членів кредитної спілки;
- умови і порядок вступу до кредитної спілки, порядок припинення членства;
- порядок сплати вступних та інших внесків;
- джерела надходження і порядок використання коштів та іншого майна кредитної спілки, в тому числі порядок і умови надання кредитів членам кредитної спілки, порядок формування та використання фондів, утворюваних спілкою;
- порядок звітності та здійснення контролю за діяльністю органів управління кредитної спілки;
- порядок внесення змін і доповнень до статуту кредитної спілки;

порядок припинення діяльності кредитної спілки та вирішення майнових питань у зв'язку з її ліквідацією (реорганізацією);

- порядок покриття можливих збитків кредитної спілки;
- порядок розподілу доходів кредитної спілки.

Статут кредитної спілки може містити й інші положення щодо організаційних, господарських та інших питань її діяльності.

Стаття 8. Державна реєстрація та ліцензування окремих видів діяльності кредитної спілки

1. Державна реєстрація кредитних спілок здійснюється спеціально уповноваженим органом виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг (далі — Уповноважений орган) відповідно до вимог цього Закону та нормативно-правових актів Уповноваженого органу.

2. Для державної реєстрації кредитної спілки подаються такі документи:

- заява встановленого зразка про державну реєстрацію кредитної спілки;
- протокол установчих зборів, до якого додається реєстр осіб, які брали участь в установчих зборах (список засновників кредитної спілки);
- статут кредитної спілки;
- копія платіжного документа про сплату реєстраційного збору.

Статут кредитної спілки скріплюється підписом голови спостережної ради кредитної спілки, достовірність якого засвідчується нотаріально.

Уповноваженому органу забороняється вимагати від кредитних спілок документи, не передбачені цим Законом.

3. Державна реєстрація кредитних спілок провадиться за наявності всіх необхідних документів протягом одного календарного місяця.

Реєстрація кредитних спілок здійснюється шляхом внесення відповідного запису до державного реєстру фінансових установ (далі — Державний реєстр).

Уповноважений орган видає кредитній спілці свідоцтво про державну реєстрацію за формою, встановленою Уповноваженим органом.

Кредитна спілка розміщує у відповідних засобах масової інформації, визначених Уповноваженим органом, дані про її державну реєстрацію.

У разі порушення встановленого порядку створення кредитної спілки або невідповідності установчих документів вимогам цього Закону Уповноважений орган відмовляє у державній реєстрації протягом одного календарного місяця. Відмова у державній реєстрації не може бути здійснена з інших підстав, крім зазначених у цій статті. У разі відмови в державній реєстрації кредитній спілці надається письмова довідка із зазначенням причин відмови. Відмова у реєстрації, а також зволікання з її проведенням можуть бути оскаржені в суді.

Протягом трьох місяців з дня державної реєстрації кредитна спілка зобов'язана розробити та затвердити з урахуванням вимог цього Закону, інших законів та нормативно-правових актів Уповноваженого органу відповідні внутрішні положення та процедури для забезпечення ефективної та безпечної діяльності кредитної спілки згідно з переліком, визначеним нормативно-правовими актами Уповноваженого органу та статутом кредитної спілки.

Про зміни, що сталися у статутних документах, кредитна спілка повідомляє у 5-денний строк Уповноваженому органу.

4. Ліцензуванню в кредитній спілці підлягає діяльність по залученню внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, а також інші види діяльності відповідно до закону.

Стаття 9. Припинення діяльності кредитної спілки

1. Кредитна спілка припиняє діяльність шляхом її реорганізації (злиття, приєднання, поділу) або ліквідації.

Кредитна спілка вважається такою, що припинила свою діяльність, після внесення запису до Державного реєстру.

2. Реорганізація кредитної спілки провадиться за рішенням її вищого органу управління.

3. Ліквідація кредитної спілки провадиться:

- за рішенням її вищого органу управління;
- на підставі рішення Уповноваженого органу про скасування державної реєстрації кредитної спілки у зв'язку з виявленими фактами фальсифікації чи викривлення інформації, яка була подана кредитною спілкою на момент її державної реєстрації і мала істотне значення для прийняття відповідного рішення Уповноваженим органом. Таке рішення Уповноваженого органу може бути оскаржене кредитною спілкою в суді;
- за рішенням суду, в тому числі в разі заняття діяльністю без відповідної ліцензії чи діяльністю, забороненою законом, в разі неплатоспроможності кредитної спілки, в інших випадках, передбачених законом, за поданням Уповноваженого органу, позовом членів або кредиторів кредитної спілки.

4. У разі прийняття рішення про ліквідацію кредитної спілки за рішенням її вищого органу управління він повинен невідкладно письмово повідомити про це Уповноважений орган, який вносить до відповідного державного реєстру відомості про те, що кредитна спілка перебуває у процесі припинення її діяльності. Крім того, в повідомленні мають міститися пропозиції стосовно комісії або особи щодо припинення діяльності кредитної спілки (ліквідаційна комісія, ліквідатор тощо) (далі —комісія), порядку та строків припинення.

Уповноважений орган повинен протягом 5 днів з дня надходження такого повідомлення погодити його або внести свої пропозиції.

Виконання функцій комісії може бути покладено на спостережну раду кредитної спілки.

З моменту призначення відповідної комісії до неї переходять повноваження щодо управління справами кредитної спілки. Комісія від імені кредитної спілки, яка припиняє діяльність, виступає у суді.

Комісія поміщає у відповідних засобах масової інформації, в яких публікуються дані про державну реєстрацію кредитної спілки, що припиняє діяльність, повідомлення про припинення діяльності такої спілки та про порядок і строк заявлення вимог її кредиторами. Цей строк не може бути меншим двох місяців з моменту публікації повідомлення про припинення діяльності кредитної спілки.

Комісія вживає усіх можливих заходів щодо виявлення кредиторів, а також письмово сповіщає їх про припинення діяльності спілки.

Кредитори кредитної спілки, що припиняє діяльність, можуть вимагати від неї припинення або дострокового виконання зобов'язань та відшкодування збитків.

При реорганізації кредитної спілки після закінчення строку для пред'явлення вимог кредиторами та задоволення чи відхилення цих вимог комісія складає передавальний акт (злиття, приєднання) або розподільчий баланс (поділ), які мають містити положення про правонаступництво щодо всіх

зобов'язань кредитної спілки, що припиняє діяльність, стосовно всіх її кредиторів та боржників, включаючи зобов'язання, які оспоруються сторонами.

Передавальний акт та розподільчий баланс затверджуються органом, що прийняв рішення про припинення діяльності кредитної спілки.

Нотаріально посвідчені копії передавального акта або розподільчого балансу передаються до Уповноваженого органу.

Порушення цього порядку є підставою для відмови у внесенні до Державного реєстру запису про припинення діяльності кредитної спілки та державній реєстрації створюваних правонаступників.

5. При ліквідації платоспроможної кредитної спілки вимоги її кредиторів задовольняються у такій черговості:

- 1) у першу чергу задовольняються вимоги працівників кредитної спілки та членів ліквідаційної комісії, пов'язані з трудовими відносинами;
- 2) у другу чергу задовольняються вимоги за вкладами членів кредитної спілки на депозитних рахунках та вимоги кредиторів, забезпечені заставою чи іншим способом;
- 3) у третю чергу задовольняються вимоги щодо сплати податків, зборів (обов'язкових платежів);
- 4) у четверту чергу задовольняються всі інші вимоги.

У разі відмови ліквідаційної комісії у задоволенні вимог кредитора або ухилення від їх розгляду кредитор має право до затвердження ліквідаційного балансу звернутися в суд із позовом до ліквідаційної комісії. За рішенням суду такі вимоги кредитора включаються до ліквідаційного балансу та задовольняються в порядку черговості.

Вимоги кредитора, заявлені після спливу строку, встановленого ліквідаційною комісією для їх пред'явлення, задовольняються з майна кредитної спілки, що залишилося після задоволення вимог кредиторів, заявлених своєчасно.

Вимоги кредиторів, які не визнані ліквідаційною комісією, якщо кредитор не звертався до суду з позовом, вимоги, у задоволенні яких рішенням суду кредиторів відмовлено, вимоги, не задоволені за браком майна, вважаються погашеними.

6. Якщо вартість майна кредитної спілки є недостатньою для задоволення вимог кредиторів, вона ліквідується в порядку, передбаченому законом про банкрутство. Припинення діяльності кредитної спілки в процесі відновлення її платоспроможності або банкрутства визнається законом.

7. При ліквідації спілки залишок коштів резервного та додаткового капіталу після розрахунків із членами спілки та іншими кредиторами зараховується до Державного бюджету України.

8. Після завершення процедури ліквідації кредитної спілки комісією складається ліквідаційний баланс, який передається Уповноваженому органу для затвердження та є підставою для виключення такої кредитної спілки з Державного реєстру.

Розділ III. ЧЛЕНИ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ, ЇХ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ

Стаття 10. Членство у кредитній спілці

1. Членами кредитної спілки можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають на території України, об'єднані хоча б за однією з ознак, зазначених у частині першій статті 6 цього Закону, мають повну цивільну дієздатність, з урахуванням обмежень, передбачених частиною другою цієї статті.

2. Не можуть бути прийняті до кредитної спілки особи, які за рішенням суду визнані недієздатними або обмежено дієздатними, особи, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі, а також особи, що мають непогашену судимість за корисливі злочини.

3. Прийняття до кредитної спілки та виключення з її складу провадиться на підставі письмової заяви особи за рішенням спостережної ради кредитної спілки, крім випадків припинення членства у зв'язку із смертю особи або виключенням члена за рішенням загальних зборів у разі порушення ним статуту кредитної спілки.

4. Зміна ознак, зазначених у частині першій статті 6 цього Закону, не тягне за собою припинення членства у кредитній спілці.

5. Членство у кредитній спілці настає з дня сплати особою вступного та обов'язкового пайового внесків у порядку, передбаченому статутом кредитної спілки. В першу чергу сплачується вступний внесок.

У разі коли вступний та обов'язковий пайовий внески сплачено у різні дні, першим днем членства вважається день сплати обов'язкового пайового внеску.

6. Днем припинення членства у кредитній спілці вважається день прийняття загальними зборами членів кредитної спілки або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення.

7. У разі припинення членства фізичної особи у кредитній спілці вступний внесок їй не повертається. Повернення обов'язкового пайового та інших внесків, крім вступного внеску, провадиться в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення. Повернення вкладів провадиться за взаємною згодою сторін або не пізніше строку, передбаченого відповідним договором.

8. Члени кредитної спілки несуть відповідальність за зобов'язаннями кредитної спілки лише у межах їх пайових внесків.

Стаття 11. Права членів кредитної спілки

1. Члени кредитної спілки мають право:

- брати участь в управлінні справами кредитної спілки, обирати та бути обраними до її органів управління;
- вносити пропозиції на розгляд органів управління кредитної спілки;
- одержувати від кредитної спілки кредити та користуватися іншими послугами, які надаються членам кредитної спілки відповідно до її статуту;
- одержувати інформацію про діяльність кредитної спілки, ознайомлюватися з річними балансами, фінансовими звітами, протоколами засідань органів управління кредитної спілки та іншими документами щодо діяльності кредитної спілки;
- одержувати дохід на свій пайовий внесок, якщо інше не передбачено статутом кредитної спілки;
- вийти з членів кредитної спілки в порядку, передбаченому цим Законом та статутом кредитної спілки.

2. Члени кредитної спілки мають також інші права, передбачені законодавством України, статутом та іншими актами кредитної спілки.

Порядок реалізації зазначених прав визначається цим Законом, іншими нормативно-правовими актами та статутом кредитної спілки.

Стаття 12. Обов'язки членів кредитної спілки

1. Члени кредитної спілки зобов'язані:

- додержуватися статуту та інших актів кредитної спілки, виконувати рішення її органів управління;

брати участь у формуванні майна кредитної спілки, зокре-ма сплачувати у грошовій формі вступні, обов'язкові пайові та інші внески у розмірах, строки та в порядку, що визначені ста-тутом кредитної спілки;

не розголошувати конфіденційну інформацію про діяль-ність кредитної спілки.

2. Члени кредитної спілки виконують також інші обов'яз-ки, передбачені законодавством України, статутом та іншими актами кредитної спілки.

Розділ IV. УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНОЮ СПІЛКОЮ

Стаття 13. Органи управління кредитної спілки

1. Органами управління кредитної спілки є загальні збори членів кредитної спілки, спостережна рада, ревізійна комісія, кредитний комітет та правління. Рішенням загальних зборів членів кредитної спілки можуть бути створені й інші органи управління.

2. Органи управління кредитної спілки створюються та ді-ють у порядку, визначеному цим Законом, іншими норматив-но-правовими актами та статутом кредитної спілки.

Стаття 14. Загальні збори членів кредитної спілки

1. Вищим органом управління кредитної спілки є загальні збори її членів.

2. Загальні збори членів кредитної спілки можуть прийма-ти рішення з будь-яких питань діяльності кредитної спілки.

До виключної компетенції загальних зборів членів кредит-ної спілки належить:

затвердження статуту кредитної спілки, внесення до нього змін і доповнень;

обрання та відкликання членів спостережної ради та реві-зійної комісії;

затвердження річних результатів діяльності кредитної спіл-ки, звітів спостережної ради, правління та кредитного коміте-ту і висновків ревізійної комісії. Річний звіт про результати ді-яльності кредитної спілки затверджується загальними зборами лише за наявності висновку ревізійної комісії;

прийняття рішення про збільшення пайового капіталу кре-дитної спілки шляхом збільшення розміру обов'язкового пай-ового внеску або внесення додаткових пайових внесків;

прийняття рішення про порядок розподілу доходу та пок-риття збитків кредитної спілки;

затвердження положень про спостережну раду, ревізійну комісію, кредитний комітет та правління;

прийняття рішення про припинення діяльності кредитної спілки.

Статутом кредитної спілки може бути визначено інші пи-тання, що належать до виключної компетенції загальних збо-рів.

3. Повідомлення про скликання чергових загальних зборів членів кредитної спілки повинно бути зроблене не пізніше ніж за 30 календарних днів до скликання зборів із зазначеним ча-су і місця їх проведення та порядку денного шляхом надсилан-ня письмового запрошення листом кожному члену кредитної спілки за місцем його проживання або вручення такого пись-мового запрошення особисто члену кредитної спілки під під-пис. Днем здійснення повідомлення вважається день надіслан-ня запрошення поштою або день вручення запрошення осо-бисто члену кредитної спілки. До запрошення додаються письмовий річний звіт про діяльність органів управління кре-дитної спілки та її річний фінансовий звіт.

Повідомлення про скликання чергових загальних зборів повинно бути опубліковано не пізніше ніж за 30 календарних днів до скликання зборів у відповідних засобах масової інфор-мації, в яких публікуються дані про державну реєстрацію кре-дитної спілки.

Загальні збори вважаються правомочними, якщо на них представлено не менш як 50 відсотків членів кредитної спілки особисто або за дорученням іншим членам кредитної спілки. Голосування на загальних зборах відбувається за принципом — один член кредитної спілки, присутній на зборах, має один голос.

4. Рішення загальних зборів членів кредитної спілки про припинення діяльності кредитної спілки вважається прийня-тим, якщо за нього проголосувало не менш як 75 відсотків членів кредитної спілки, присутніх на загальних зборах. З ін-ших питань рішення приймаються простою більшістю голосів членів кредитної спілки, присутніх на загальних зборах.

Порядок голосування на загальних зборах членів кредитної спілки визначається статутом кредитної спілки.

5. Рішення загальних зборів членів кредитної спілки офор-мляється протоколом, який підписується головою та секрета-рем зборів.

Протоколи є обов'язковими для зберігання відповідно до законодавства України. На вимогу членів кредитної спілки їм видаються для ознайомлення протоколи загальних зборів, а також засвідчені головою правління кредитної спілки витяги з протоколів.

6. Загальні збори членів кредитної спілки скликаються спостережною радою у строки, передбачені статутом кредит-ної спілки, але не рідше ніж один раз на рік.

Позачергові загальні збори членів кредитної спілки склика-ються спостережною радою кредитної спілки з власної ініціа-тиви у будь-якому випадку, якщо цього потребують інтереси кредитної спілки, а також на вимогу ревізійної комісії або не менш як 20 відсотків членів кредитної спілки. Якщо протягом 20 днів з дня отримання такої письмової вимоги спостережна рада кредитної спілки не виконає зазначену вимогу та не зро-бить повідомлення членам про скликання позачергових за-гальних зборів, ревізійна комісія або члени кредитної спілки вправі самі скликати позачергові загальні збори.

Повідомлення про позачергові загальні збори має бути зроблене в строк, встановлений у частині третьій цієї статті. У разі скликання позачергових загальних зборів разом із пові-домленням членам надсилаються матеріали, які мають відно-шення до причин скликання таких зборів.

Стаття 15. Спостережна рада кредитної спілки

1. Спостережна рада представляє інтереси членів кредитної спілки в період між загальними зборами.

Спостережна рада кредитної спілки підзвітна загальним зборам членів кредитної спілки і в межах компетенції, визна-ченої цим Законом та статутом кредитної спілки, контролює і регулює діяльність правління та кредитного комітету.

2. До компетенції спостережної ради кредитної спілки на-лежить:

затвердження положень про порядок надання послуг, пе-редбачених цим Законом та статутом кредитної спілки, членам кредитної спілки;

встановлення видів кредитів, що надаються кредитною спілкою;

вирішення питань про прийняття нових членів до кредит-ної спілки та припинення членства у кредитній спілці;

затвердження у випадках, передбачених статутом кредитної спілки, рішень кредитного комітету про надання кредиту;

визначення порядку прийняття рішень про придбання та продаж майна кредитної спілки, використання тимчасово вільних коштів;

затвердження кошторису та штатного розпису кредитної спілки;

затвердження положення про структурні підрозділи кредит-ної спілки;

призначення голови та членів правління, а також членів кредитного комітету;

визначення кваліфікаційних вимог до членів кредитного комітету, працівників кредитної спілки та залучених на дого-

вірних умовах експертів згідно з нормативно-правовими акта-ми Уповноваженого органу та статутом спілки;

прийняття рішення про вступ кредитної спілки до асоціації кредитних спілок та/або об'єднаної кредитної спілки і вихід з таких асоціацій та/або об'єднаної кредитної спілки, якщо ці питання статутом кредитної спілки не віднесені до виключної компетенції загальних зборів членів кредитної спілки.

Спостережна рада вирішує й інші питання діяльності кре-дитної спілки, за винятком тих, що належать до виключної компетенції загальних зборів членів кредитної спілки.

3. Спостережна рада кредитної спілки обирається загальни-ми зборами членів кредитної спілки у складі не менш як п'ять осіб. Члени спостережної ради працюють на громадських за-садах та ними не можуть бути особи, які перебувають у трудо-вих відносинах з кредитною спілкою. Порядок обрання спос-тережної ради та строк її повноважень визначаються статутом кредитної спілки.

4. Організаційною формою роботи спостережної ради є за-сідання, що скликаються не рідше одного разу на квартал. По-зачергові засідання можуть скликатися за наполяганням поло-вини членів спостережної ради, а також за зверненням прав-ління кредитної спілки.

Спостережна рада правомочна приймати рішення, якщо на її засіданні присутні більш як половина її членів.

Рішення спостережної ради вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менш як половина членів спосте-режної ради, які беруть участь у засіданні.

Рішення спостережної ради кредитної спілки оформляєть-ся протоколом, який підписується головою спостережної ради. Протоколи є обов'язковими для зберігання відповідно до за-конодавства України. На вимогу членів кредитної спілки їм видаються для ознайомлення протоколи, а також засвідчені головою правління кредитної спілки витяги з протоколів.

5. Спостережну раду кредитної спілки очолює голова, який обирається в порядку, визначеному статутом кредитної спілки.

Голова спостережної ради організує роботу спостережної ради кредитної спілки, головує на її засіданнях та звітує про роботу спостережної ради на загальних зборах членів кредит-ної спілки.

Голова спостережної ради кредитної спілки несе персо-нальну відповідальність за виконання покладених на спосте-режну раду завдань.

Стаття 16. Правління кредитної спілки

1. Правління кредитної спілки є виконавчим органом, який здійснює керівництво її поточною діяльністю. Правління складається з осіб, які знаходяться в трудових відносинах із спілкою.

2. Правління вирішує всі питання діяльності кредитної спілки, крім тих, що належать до компетенції загальних збо-рів, спостережної ради та кредитного комітету. Спостережна рада може прийняти рішення про делегування частини належ-них їй повноважень до компетенції правління, крім тих, що віднесені статутом кредитної спілки до її виключної компетен-ції.

Правління підзвітне загальним зборам і спостережній раді кредитної спілки та організує виконання їх рішень.

Правління діє від імені кредитної спілки в межах, передба-чених цим Законом і статутом спілки.

3. Роботою правління керує голова правління, який приз-начається спостережною радою.

4. Голова правління кредитної спілки:

без доручення представляє інтереси кредитної спілки та діє від її імені;

представляє кредитну спілку в її відносинах з державою, ін-шими юридичними та фізичними особами;

укладає договори та інші угоди від імені кредитної спілки, підписує доручення на провадження дій від імені кредитної спілки;

розпоряджається майном кредитної спілки в порядку та у межах, визначених статутом кредитної спілки;

готує подання спостережній раді на призначення та звіль-нення членів правління кредитної спілки, призначає на поса-ди та звільняє з посад працівників кредитної спілки, застосо-вує до них заходи заохочення та стягнення відповідно до зако-нодавства, вживає заходів щодо підготовки та підвищення квалі-фікації працівників кредитної спілки;

вирішує інші питання діяльності кредитної спілки відпові-дно до цього Закону та статуту кредитної спілки. Голова правління кредитної спілки несе персональну відпо-відальність за виконання покладених на правління завдань.

Стаття 17. Кредитний комітет кредитної спілки

1. Кредитний комітет кредитної спілки є спеціальним орга-ном, відповідальним за організацію кредитної діяльності спіл-ки.

Кредитний комітет призначається спостережною радою та підзвітний загальним зборам членів кредитної спілки та спос-тережній раді і несе перед ними відповідальність за ефектив-ність кредитної діяльності спілки.

2. Кредитний комітет призначається спостережною радою у складі не менше трьох осіб. Порядок призначення кредитного комітету, строк повноважень та порядок його діяльності виз-начаються статутом кредитної спілки та положенням про кре-дитний комітет.

Членами кредитного комітету можуть бути члени спосте-режної ради, члени правління та інші особи. Членам кредит-ного комітету, що не є членами спостережної ради або прав-ління кредитної спілки, за роботу в кредитному комітеті може передбачатися винагорода, розмір якої визначається спосте-режною радою залежно від обсягу роботи та кваліфікації чле-на комітету.

При прийнятті рішення про надання кредиту члену кредит-ної спілки, якого призначено членом кредитного комітету, та-кий член кредитного комітету не може брати участь у прий-нятті цього рішення.

Голова правління кредитної спілки є членом кредитного комітету за посадою.

3. До компетенції кредитного комітету кредитної спілки на-лежать:

розгляд заяв членів кредитної спілки про надання кредитів і прийняття рішень з цих питань;

здійснення контролю за якістю кредитного портфеля;

вирішення інших питань, пов'язаних з кредитною діяльніс-тю, відповідно до цього Закону, статуту кредитної спілки та положення про кредитний комітет.

Стаття 18. Ревізійна комісія кредитної спілки

1. Контроль за фінансово-господарською діяльністю кре-дитної спілки здійснює ревізійна комісія.

Ревізійна комісія підзвітна і відповідальна перед загальни-ми зборами членів кредитної спілки.

2. Ревізійна комісія обирається загальними зборами членів кредитної спілки у складі не менше трьох осіб, які працюють на громадських засадах. Порядок обрання ревізійної комісії, строк повноважень та порядок її діяльності визначаються ста-тутом кредитної спілки.

До складу ревізійної комісії не можуть входити члени спос-тережної ради, правління, кредитного комітету та особи, які перебувають з кредитною спілкою у трудових відносинах.

3. Перевірки результатів фінансово-господарської діяльнос-ті кредитної спілки проводяться ревізійною комісією не рідше одного разу на рік. Позапланові перевірки провадяться за рі-шенням спостережної ради або на вимогу не менш як 20 від-сотків членів кредитної спілки.

Ревізійна комісія доповідає про результати проведених пе-ревірок загальним зборам членів кредитної спілки та спосте-режній раді кредитної спілки.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести зміни до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоратизовані, затвердженого Законом України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 37, ст.332; із змінами, внесеними Законом України від 12 липня 2001 року № 2657-III) згідно з додатком.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опубліку-вання.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
13 грудня 2001 року.
№ 2889-III.

Додаток до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації»

ЗМІНИ, що вносяться до переліку об'єктів права дер-жавної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоратизовані

Включити до переліку:

Орган управління МІНПРОМПОЛІТИКИ

ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ

14309572 Відкрите акціонерне товариство «Черкаський приладобудівний завод» 18036, м. Черкаси, вул. 30 років Перемоги, 5/1 Кількість об'єктів — 1

м. КИЇВ

14308569 Відкрите акціонерне товариство «Більшовик» 03680, м. Київ, пр. Перемоги, 49/2 Кількість об'єктів — 1 Всього по органу управління — 2

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести зміни до переліку об'єктів права держав-ної власності, що не підлягають приватизації, та до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпорати-зовані, затверджених Законом України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 37, ст.322; із змінами, внесеними Законом України від 12 липня 2001 року № 2657-III) згідно з додатками 1 і 2.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опубліку-вання.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
13 грудня 2001 року.
№ 2890-III.

Додаток 1 до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації»

ЗМІНИ, що вносяться до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації

Включити до переліку:

Орган управління МІНПРОМПОЛІТИКИ

МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

14308339 Виробниче об'єднання «Зоря» 32030, м. Миколаїв, пр. Жовтневий, 42-а Кількість об'єктів — 1 Всього по органу управління — 1

Додаток 2 до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації»

ЗМІНИ, що вносяться до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоратизовані

Включити до переліку:

Орган управління МІНПРОМПОЛІТИКИ

м. КИЇВ

14309356 Відкрите акціонерне товариство «Науково-виробничий комплекс «Київський завод автоматики ім. Г. І. Петровського» 04116, м. Київ, вул. Старокиївська,10 14312134 Відкрите акціонерне товариство «Науково технічний комплекс «Електронприлад» 04116, м. Київ, вул. Василевської, 27/29 Кількість об'єктів — 2 Всього по органу управління — 2

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Шостого додаткового протоколу до Статуту Всесвітнього поштового союзу

Верховна Рада України **постановляє**:

Ратифікувати Шостий додатковий протокол до Ста-туту Всесвітнього поштового союзу, підписаний від іме-ні України 15 вересня 1999 року в м. Пекіні.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
29 листопада 2001 року.
№ 2856-III.

4. На вимогу ревізійної комісії їй надаються будь-які матеріали, бухгалтерські та інші документи, а також пояснення посадових осіб кредитної спілки.

Ревізійна комісія вправі за погодженням із спостережною радою залучати на договірних засадах до проведення перевірок зовнішніх експертів з числа осіб, які не перебувають у трудових відносинах з кредитною спілкою.

5. Ревізійна комісія складає висновок за річними звітами про результати діяльності кредитної спілки.

6. Ревізійна комісія може тимчасово припинити повноваження будь-якої посадової особи кредитної спілки в разі виявлення допущених нею порушень, що загрожують фінансовій стабільності кредитної спілки. За наявності загрози існуванню кредитної спілки ревізійна комісія скликає позачергові загальні збори.

Розділ V. ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ

Стаття 19. Майно кредитної спілки

1. Майно кредитної спілки формується за рахунок: вступних, обов'язкових пайових та інших внесків членів кредитної спілки (крім внесків (вкладів) на депозитні рахунки);

плати за надання своїм членам кредитів та інших послуг, а також доходів від провадження інших видів статутної діяльності;

доходів від придбаних кредитною спілкою державних цінних паперів;

грошових та інших майнових пожертвувань, благодійних внесків, грантів, безоплатної технічної допомоги як юридичних, так і фізичних осіб, у тому числі іноземних; інших надходжень, не заборонених законодавством.

2. Майно кредитної спілки є її власністю. Кредитна спілка володіє, користується та розпоряджається належним їй майном відповідно до закону та свого статуту.

Стаття 20. Капітал, резерви та інші фонди кредитної спілки

1. Капітал кредитної спілки складається з пайового, резервного та додаткового капіталів, а також залишку нерозподіленого доходу спілки і не може бути меншим 10 відсотків від суми її загальних зобов'язань.

2. Пайовий капітал кредитної спілки формується за рахунок обов'язкових та додаткових пайових членських внесків членів кредитної спілки.

3. Резервний капітал призначений для відшкодування можливих збитків кредитної спілки, які не можуть бути покритими за рахунок надходжень поточного року, забезпечення платоспроможності кредитної спілки та захисту заощаджень її членів.

Резервний капітал кредитної спілки формується за рахунок вступних внесків членів кредитної спілки та частини доходів кредитної спілки до моменту досягнення ним не менш як 15 відсотків від суми активів, зв'язаних на ризик кредитної спілки. Статутом кредитної спілки можуть бути передбачені й інші джерела формування резервного капіталу.

При ліквідації спілки залишок коштів резервного капіталу зараховується до Державного бюджету України.

4. Додатковий капітал кредитної спілки формується за рахунок цільових внесків членів спілки, благодійних внесків фізичних та юридичних осіб, безоплатно отриманого майна і необоротних засобів.

У разі ліквідації спілки залишок додаткового капіталу зараховується до Державного бюджету України.

5. Рішення про використання капіталу на покриття збитків кредитної спілки приймається спостережною радою кредитної спілки в порядку, визначеному законодавством та рішенням загальних зборів членів кредитної спілки.

6. З метою покриття передбачуваних збитків від неповернення кредитів кредитною спілкою за рахунок частини доходів кредитної спілки формується резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок. Порядок формування і використання резерву забезпечення покриття втрат визначається Уповноваженим органом.

7. Кредитна спілка створює інші резерви та фонди відповідно до нормативно-правових актів Уповноваженого органу, статуту та рішень загальних зборів кредитної спілки.

Стаття 21. Господарська діяльність кредитної спілки

1. Кредитна спілка відповідно до свого статуту: приймає вступні та обов'язкові пайові та інші внески від членів спілки;

надає кредити своїм членам на умовах їх платності, строковості та забезпеченості в готівковій та безготівковій формі. Отримувати кредити від імені членів кредитної спілки можуть також селянські (фермерські) господарства та приватні підприємства, які знаходяться у їх власності. Розмір кредиту, наданого одному члену кредитної спілки, не може перевищувати 20 відсотків від капіталу кредитної спілки;

залучає на договірних умовах внески (вклади) своїх членів на депозитні рахунки як у готівковій, так і в безготівковій формі. Зобов'язання кредитної спілки перед одним своїм членом не можуть бути більше 10 відсотків від загальних зобов'язань кредитної спілки;

виступає поручителем виконання членом спілки зобов'язань перед третіми особами;

розміщує тимчасово вільні кошти на депозитних рахунках в установах банків, які мають ліцензію на право роботи з вкладами громадян, об'єднаний кредитній спілці, а також придбаває державні цінні папери, перелік яких встановлюється Уповноваженим органом, та паї кооперативних банків;

залучає на договірних умовах кредити банків, кредити об'єднаної кредитної спілки, кошти інших установ та організацій виключно для надання кредитів своїм членам, якщо інше не встановлено рішенням Уповноваженого органу. Загальна сума залучених коштів, у тому числі кредитів, не може перевищувати 50 відсотків вартості загальних зобов'язань та капіталу кредитної спілки на момент залучення; надає кредити іншим кредитним спілкам, якщо інше не встановлено рішенням Уповноваженого органу;

виступає членом платіжних систем;

оплачує за дорученням своїх членів вартість товарів, робіт і послуг у межах наданого йому кредиту;

провадить благодійну діяльність за рахунок коштів спеціально створених для цього фондів.

Провадження кредитною спілкою іншої діяльності, крім передбаченої цим Законом, не допускається.

Послуги членам органів управління та працівникам кредитної спілки надаються на умовах, що не можуть відрізнятися від звичайних, та з дотриманням вимог щодо уникнення конфлікту інтересів.

2. Кредитна спілка має право самостійно встановлювати: розмір плати (процентів), яка розподіляється на пайові членські внески та нараховується на внески (вклади), що знаходяться на депозитних рахунках членів кредитної спілки;

розмір плати (процентів) за користування кредитами, наданими кредитною спілкою;

ціни (тарифи) на послуги, що надаються кредитною спілкою;

види кредитів, що надаються кредитною спілкою, умови надання та строки повернення кредитів;

способи забезпечення кредитних зобов'язань, вимоги щодо забезпечення погашення кредитів.

3. Нерозподілений дохід, що залишається у розпорядженні кредитної спілки за підсумками фінансового року,

розподіляється за рішенням загальних зборів, у тому числі між членами кредитної спілки, пропорційно розміру їх пайових внесків у вигляді відсотків (процентів). При цьому в першу чергу відбувається необхідне поповнення капіталу та резервів. Сума доходу, яка розподіляється на додаткові пайові членські внески, визначається з дотриманням умови, що дохідність додаткових пайових членських внесків не може перевищувати більш ніж у два рази середньозважену процентну ставку доходності внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитних рахунках за їх наявності. Решта доходу, що залишилася після формування капіталу і резервів та розподілу на додаткові пайові членські внески, розподіляється на обов'язкові пайові членські внески.

4. Збитки кредитної спілки покриваються у порядку, що визначається загальними зборами кредитної спілки відповідно до цього Закону та нормативно-правових актів Уповноваженого органу.

5. Кредитна спілка та її посадові особи зобов'язані зберігати таємницю щодо рахунків, внесків та інших фінансових операцій, здійснених членами кредитної спілки.

Довідки видаються особисто членам кредитної спілки (їх представникам) лише щодо їх рахунків, внесків та інших фінансових операцій за відповідною заявою, а також судам, органам прокуратури, служби безпеки, органам внутрішніх справ, іншим правоохоронним органам та органам державної податкової служби у випадках та в порядку, передбачених законом.

У разі смерті члена кредитної спілки довідки про його внески та рахунки видаються спадкоємцям, державним нотаріальним конторам та консульським установам іноземних держав, у провадженні яких знаходяться справи про спадщину.

Стаття 22. Облік і звітність кредитної спілки

1. Кредитна спілка зобов'язана вести оперативний і бухгалтерський облік результатів своєї діяльності відповідно до законодавства України, а також статистичну звітність та подавати її в установлених порядку та обсязі органам статистики.

Кредитна спілка подає Уповноваженому органу фінансову звітність та інші звітні дані в обсягах, формах та у строки, встановлені Уповноваженим органом, а також надає на запити Уповноваженого органу необхідні пояснення щодо звітних даних.

Голова правління несе персональну відповідальність за достовірність та повноту фінансової звітності та інших звітних даних.

Достовірність і повнота річної звітності кредитної спілки повинна бути підтверджена незалежним аудитором (аудиторською фірмою), визначеним загальними зборами кредитної спілки. Аудиторський висновок подається Уповноваженому органу та представляється загальним збором кредитної спілки.

2. Результати фінансової діяльності кредитної спілки визначаються на підставі річної звітності, включаючи баланс та звіт про доходи і витрати. Звітність про фінансово-господарську діяльність за рік підлягає затвердженню загальними зборами членів кредитної спілки.

Перевірка діяльності кредитної спілки здійснюється відповідно до законодавства України та статуту кредитної спілки.

Стаття 23. Кошти членів кредитної спілки

1. Внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, а також нарахована на такі кошти та пайові внески плата (проценти) належать членам кредитної спілки на праві приватної власності.

2. Кошти, що належать членам кредитної спілки, обліковуються окремо.

Кошти, що належать членам кредитної спілки, використовуються для надання кредитів членам кредитної спілки, а у разі наявності тимчасово вільних коштів членів кредитної спілки — можуть розміщуватися спілкою на депозитних рахунках в установах банків, які мають ліцензію на право роботи з вкладами громадян, і в об'єднаний кредитній спілці, а також у державні цінні папери, перелік яких встановлюється Уповноваженим органом.

Кожний член кредитної спілки має право одержати належні йому кошти, зазначені в частині першій цієї статті, у порядку і строки, які визначені відповідно до частини сьомої статті 10 цього Закону, статуту кредитної спілки або укладеними з членом кредитної спілки договорами.

Розділ VI. АСОЦІАЦІЇ КРЕДИТНИХ СПІЛОК

Стаття 24. Загальні засади створення асоціацій кредитних спілок та їх діяльності

1. З метою координації своєї діяльності, надання взаємодопомоги та захисту спільних інтересів кредитні спілки мають право на добровільних засадах створювати асоціації кредитних спілок. Місцеві — у рамках однієї адміністративно-територіальної одиниці, визначеної статтею 133 Конституції України, якщо членами такого об'єднання є більш як третя частина кількості кредитних спілок, які діють на території такої адміністративно-територіальної одиниці, але у кількості не менше трьох кредитних спілок. Всеукраїнські асоціації — асоціації кредитних спілок, діяльність яких поширюється на територію всієї України, за умови, що членами таких асоціацій є кредитні спілки більш ніж з половини адміністративно-територіальних одиниць, визначених частиною другою статті 133 Конституції України.

Рішення про створення асоціації кредитних спілок приймає установча конференція представників кредитних спілок.

Повноваження представника кредитної спілки, який бере участь у конференції, підтверджуються рішенням відповідного органу управління кредитної спілки.

2. Асоціація кредитних спілок є юридичною особою, має самостійний баланс, банківські рахунки, які відкриваються і використовуються згідно із законодавством у самостійно обраних банківських установах, а також печатку, штамп та бланки із своїм найменуванням, власну символіку.

Асоціація кредитних спілок набуває статусу юридичної особи з моменту її державної реєстрації.

Асоціація кредитних спілок може бути засновником (співзасновником) суб'єктів підприємницької діяльності для виконання своїх статутних завдань.

3. Асоціація кредитних спілок утримується виключно за рахунок внесків кредитних спілок — своїх членів і не здійснює підприємницької діяльності, за винятком отримання пасивних доходів у вигляді процентів, дивідендів, страхових виплат і відшкодувань та роялті. Асоціація має право розміщувати вільні кошти на депозитних рахунках у банківських установах та в об'єднаний кредитній спілці.

4. Асоціація кредитних спілок діє на підставі статуту, який затверджується рішенням конференції представників кредитних спілок.

Статут асоціації кредитних спілок повинен містити: найменування асоціації кредитних спілок та її юридичну адресу;

мету створення і завдання асоціації;

порядок створення та діяльності органів управління асоціації, їх повноваження;

права та обов'язки кредитних спілок — учасників асоціації;

умови і порядок вступу до об'єднання та порядок виходу з нього;

порядок сплати кредитними спілками вступних та інших внесків;

джерела формування та порядок використання майна асоціації (у тому числі коштів), порядок утворення спільних фінансових фондів та використання їх коштів;

порядок звітності і здійснення контролю за діяльністю виконавчого та інших органів управління асоціації;

порядок внесення змін і доповнень до статуту;

порядок припинення діяльності асоціації та вирішення майнових питань у зв'язку з її ліквідацією (реорганізацією).

Статут асоціації кредитних спілок може містити й інші положення щодо організаційних, господарських та інших питань діяльності асоціації.

5. Державна реєстрація асоціацій кредитних спілок проводиться у порядку, передбаченому законом України про об'єднання громадян, з урахуванням особливостей, визначених цією частиною.

Для державної реєстрації асоціації кредитних спілок подаються такі документи:

заява встановленого зразка про державну реєстрацію асоціації;

протокол установчої конференції представників кредитних спілок;

статут асоціації;

документ про сплату реєстраційного збору.

Статут асоціації кредитних спілок підписує керівник виконавчого органу асоціації, справжність підпису якого має бути нотаріально засвідчена.

6. Відносини між кредитними спілками та їх об'єднаннями будуються на договірних засадах.

7. За рішенням Уповноваженого органу одній із всеукраїнських асоціацій кредитних спілок може бути надано статус саморегульвної організації кредитних спілок — членів асоціації.

Саморегульвна організація кредитних спілок в межах та в порядку, визначених Уповноваженим органом, може:

розробляти разом із кредитними спілками програми їх фінансового оздоровлення та контролювати виконання цих програм;

здійснювати методичне забезпечення діяльності кредитних спілок;

здійснювати навчання та сертифікацію фахівців кредитних спілок;

розробляти і впроваджувати правила поведінки кредитних спілок на ринках фінансових послуг;

проводити збір, узагальнення та попередній аналіз фінансової звітності кредитних спілок;

здійснювати інші функції відповідно до статусу саморегульвної організації.

Статут та внутрішні положення саморегульвної організації кредитних спілок у частині здійснення функцій, делегованих Уповноваженим органом, підлягають погодженню з його боку. Уповноважений орган здійснює моніторинг реалізації делегованих ним саморегульвній організації кредитних спілок функцій і у разі необхідності має право припиняти або відкликати відповідні повноваження включно до позбавлення асоціації кредитних спілок статусу саморегульвної організації.

Стаття 25. Об'єднана кредитна спілка

1. Об'єднана кредитна спілка — це неприбуткова організація, заснована кредитними спілками на кооперативних засадах з метою сприяння фінансовій стабільності кредитних спілок та об'єднання тимчасово вільних коштів своїх членів для їх взаємоекредитування.

Об'єднана кредитна спілка створюється на базі членства асоціації кредитних спілок, створеної відповідно до статті 24 цього Закону.

Мінімальна кількість учасників об'єднаної кредитної спілки має бути не менше десяти кредитних спілок.

Кредитна спілка може бути учасником лише однієї об'єднаної кредитної спілки.

2. Норми цього Закону поширюються на створення, державну реєстрацію, ліцензування та діяльність об'єднаної кредитної спілки з урахуванням особливостей цієї статті та нормативно-правових актів Уповноваженого органу.

3. Ліцензування окремих видів діяльності об'єднаної кредитної спілки здійснюється Уповноваженим органом відповідно до законодавства України про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг.

4. Термін «Об'єднана кредитна спілка» може використовуватися лише у назвах організацій, створених відповідно до цієї статті.

Розділ VII. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ І НАГЛЯД ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ КРЕДИТНИХ СПІЛОК

Стаття 26. Органи, що здійснюють державне регулювання і нагляд за діяльністю кредитних спілок

Державне регулювання і нагляд за діяльністю кредитних спілок здійснює Уповноважений орган згідно з законодавством України про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг, інші державні органи відповідно до їх компетенції.

Розділ VIII. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО КРЕДИТНІ СПІЛКИ

Стаття 27. Відповідальність за порушення законодавства про кредитні спілки

У разі порушення вимог Закону України «Про кредитні спілки» застосовуються санкції відповідно до законів України.

Розділ IX. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кредитні спілки, що створюються в період між днем набрання чинності цим Законом та днем створення Державного реєстру, реєструються в порядку, передбаченому для державної реєстрації громадських організацій з обов'язком погодженням статуту з питань кредитування та розрахунків з відповідним територіальним управлінням Національного банку України у порядку, визначеному Національним банком України.

3. Статуту та інші внутрішні документи кредитних спілок, які зареєстровані до дня створення Державного реєстру, підлягають приведенню у відповідність з цим Законом, а самі кредитні спілки підлягають перереєстрації та повинні отримати відповідні ліцензії в Уповноваженому органі протягом року з моменту створення Державного реєстру. При цьому збір за державну реєстрацію кредитної спілки не справляється.

У разі невиконання вимоги щодо перереєстрації кредитної спілки та отримання відповідної ліцензії у визначений цим Законом строк вона підлягає ліквідації відповідно до цього Закону за поданням Уповноваженого органу.

4. Кабінету Міністрів України, Національному банку України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом: подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом; привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

**Президент України
Л. КУЧМА.**

м. Київ,
20 грудня 2001 року.
№ 2908-III.

Я пам'ятник собі...

Мілицейські історії

Віктора Шилова на фірмі знають не перший рік і цінують. За двоїлих і розважливість у вирішенні фінансових проблем — цього він навчився за кордоном. І за дивовижний педантизм, властивий людям із сімей, які не одне покоління поспіль п'ють чай лише з порцелянових чашок.

Коли наприкінці року він загадав пошукати у крамницях бельгійську статуетку хлопчика-пісюна, це для його помічника було, як грім серед ясного неба. Шилов, як йому здавалося, міг подібне замовити на фірмі останнім. Для кого такий екстравагантний новорічний подарунок, дисциплінований помічник, звісно, у шефа не запитував, але вирішив, що неодмінно дізнається. А доручення виконав — купив статуетку на Андріївському узвозі.

Казбек Ашотович Енурез

Шилов тримав події того вечора глибоко в собі. Відчував: коли згадує — навіть червоніє.

Раніше, краще сказати — колись, він мав звичку увечері відмовлятися від службової машини, повертатися додому на метро, до якого діставався пішки. Особливо такі прогулянки подобалися взимку, коли свіже морозне повітря переповнює легені і здається — ніби невагоміш. Маршрут був той самий: двома вузькими вуличками — до закаулку, через сквер — на вулицю, що виводила на Хрещатик. Того вечора вийшов з-за рогу і потрапив просто в обійми мілицейського наряду.

— Ви що робили біля того паркану? — пролунало, як постріл.

— Даруйте, це ви про що? Нічого не робив.

— Та ти хоча штани застібни, — ніби вдарив інший страж порядку. — Що тепер робитимемо? Або плати штраф, або поїхали у відділок. Як прізвище?

Шилов потроху оговтався від несподіванки і відповів:

— Енурез.

Звідкілясь із темряви підскочив мілицейський фургон.

— Ну то платитимеш, як тебе там, Анурез?..

Шилов рішуче попрямував до автомобіля. І тільки біля дверцят зареготав:

— ...Казбек Ашотович.

Сержант давав голову навісич, що «правонарушитель не есть лицом кавказкой национальности». А Шилову запропонував написати «об'яснительну» під диктовку: «Услідствие распития спиртных напитков мочився у неустановленном для этого месте». Шилов відмовився і писати, і платити. Тоді його безцеремонно обшукали і,

як висловився черговий, провели у камеру для роздумів. Там у позі роденівського мислителя сидів бомж, від якого тхнуло рештками палеозою.

— За що пов'язали? — по-діловому запитав він Шилова. Шилов спіймав себе на думці, що не спроможний відповісти. Події здавалися йому нереальними.

— Зламав банківський сайт, — відповів не замислюючись.

Бомж із розумінням кивнув.

— А я — зуба своєму корефану.

Від першої особи

«...Якщо переходять вулицю в належному місці, не порушують громадський порядок, не мають кримінальної зовнішності, не перебувають у розшуку, резонно запитати: «На якій підставі ви вимагаєте документи, котрі я з собою не ношу?».

Запитання закономірне для законослухняної людини, бо треба знати мотиви перевірки. У відповідь: «Ми тобі покажемо підстави!» При цьому, взявши під білі рученьки, вас ведуть, без жодних коментарів, у закапелок, тобто кімнату при станції метро. І отут — природна реакція у людини — здивування і бажання зупинитися. Якщо є сумніви в особі затриманого, то працівники міліції за певним кодом, який змінюється щодня, перевіряють його анкетні дані. Якщо раптом затриманий опирається, то як не скрутити двом здоров'ям одного хирлявого 60 років чоловіка! В порожній кімнаті, без свідків, з образою і враженням самолюбства, щоб не сказати самозакоханістю, двоє молодих кинулися бити 60-річного. Іх не зупинила репліка: «Що ви робите, негідники, я — інвалід II групи!» Екзекуцію продовжили гумовими кийками, не зважаючи, куди б'ють і скільки б'ють, — до повного «відключення» катованого».

З листа Віктора КВЯТКОВСЬКОГО.

Фотофакт

Антоніна Федорівна Чижова із Севастополя відзначила свій столітній ювілей тридцятьма грамами коньяку.

Фото Сергія СВИТЛИЦЬКОГО.

Смачного!

Нагодує «Харе Кришна»

Учора у столиці з'явилася ще одна точка громадського харчування. Не комерційна, а благодійна. Її спонсорє місія «Харе Кришна — їжа життя». Ця подія відбулася за сприяння Подільської районної державної адміністрації Києва, яка надала приміщення за адресою вул. Новомостицька, 2.

За офіційними даними, кількість людей, що недоїдають, лише в одному Подільському районі Києва становить шість тисяч. В основному це ветерани, інваліди, пенсіонери, багатодітні сім'ї. Відтепер у ідальні, за словами віце-президента БМ «Харе Кришна — їжа життя» Ігоря Савчука, щоденно 200 осіб мають змогу скуштувати вегетаріанської їжі (шоправда, за спеціальними списками, які складає державна адміністрація). При цьому віросповідання відвідувачів не має значення.

Фестиваль

«Повір у себе»

Так називався десятий фестиваль творчості дітей-інвалідів, який завершився в Києві. Він зібрав понад 400 обдарованих хлопчиків та дівчаток зі столиці й інших міст країни. Відбувся конкурс «Дитина року», «круглий стіл», концерт «У колі друзів».

До проведення ювілейної акції долучилися соціальна служба для молоді міськрайдержадміністрації та спілка дитячих і юнацьких організацій «СПОК».

Георгій МІРОШНИК.

Повертаючись до надрукованого

«Плями: на східцях, у слідстві, на репутації»

У відповіді на цю публікацію «Голосу України» (4 грудня 2001 року) заступник директора компанії ІРТК «Тор» С. Чернета висловив незгоду з висновками, зробленими автором, нашим власним кореспондентом у Донецькій області Л. Куш, у заключній частині публікації.

На сьогодні стан справ у телекомпанії ІРТК «Тор», йдеться у відповіді, такий:

Переговори з новим засновником давно і успішно завершено. Затверджено бізнес-план щодо технічного переоснащення компанії. Сума видатків на придбання нової цифрової техніки й обладнання становить (лише на першому етапі) 1 245 000 грн. Першу партію обладнання уже закуплено відповідно до контракту з фірмою «Опта» (Харків).

Колектив компанії очолив професійний журналіст — Валерій Олександрович Чалий, член Спільки журналістів України, який працює над створенням і розширенням творчого потенціалу компанії ІРТК «Тор». Це до слова про «незатребуваність професіоналізму й досвіду колективу».

На засіданні експертної комісії Національної ради з ТБ і РМ, що відбувалося 3.12.01 р. в Києві, члени комісії одностайно проголосували за надання компанії ІРТК «Тор» ліцензії, яка дає право мовлення на 36 дм. каналі 18 годин на добу!

Стосовно бойовиків і трилерів, котрі «нині в ефірі», то це явище тимчасове.

Запрошуємо вас до наших екранів за місяць-другий. Тоді й поговоримо про уособлення свободи слова на Північному Донбасі.

■ Від редакції

Найсвіжіші новини із ІРТК «ТОР» обнадіюють: почато розв'язання фінансових і технічних проблем компанії, колектив розробляє творчі плани і отримав нову ліцензію на мовлення. Оскільки засідання експертної комісії Національної ради з телебачення і радіомовлення відбувалося за день до публікації в «Голосі України» статті про розслідування убивства журналіста Ігоря Александрова, зрозуміло, названа інформація не увійшла до матеріалу. Але це той випадок, коли можна лише порадіти, що газетні новини швидко застарівають.

Щодо висновків автора статті Ліни Куш, то, як зазначено у вступі, вони випливають із ситуації, що склалася на час роботи парламентської комісії та приїзду до Слов'янська представників організації «Репортери без кордонів». До речі, ось цитата із їхньої доповіді, яку викладено на сайті Інституту масової інформації: «Але планам Ігоря Александрова не судилося здійснитися. Його смерть перекреслила саму ідею створення незалежних мас-медіа в регіоні — це, мабуть, найсильніше враження від поїздки в Слов'янськ, лише зміцнене під час зустрічі з відверто розгубленими працівниками телекомпанії «ТОР». «Ми готові хоч завтра звільнитися, — сказав Сергій Чернета. — Люди на межі, жодних перспектив».

Ще одна цитата із цієї доповіді: «За останні два місяці перед загибеллю журналіста не вийшло жодної програми «Без ретуші». Телекомпанія фактично припинила випуск власного продукту, перейшовши виключно на виробництво реклами і ретрансляцію інших каналів. Повністю помінявся склад ради директорів «ТОРу». Зі старого складу залишався лише Александров. Телеканал закляк у «підвішеному» стані. Закінчувався термін дії ліцензії, компанія потребувала інвестиції — близько 70 тисяч доларів на цифрове обладнання, які новий засновник не поспішав вкладати. Більшість телевізійників була переконана, що їх компанію викупили «з тим, щоб вона тихенько померла».

Сьогодні ми широко раді за творчий колектив телекомпанії, у якого з'явилися чудові перспективи для розвитку. Щодо запрошення до екранів за місяць-другий — із задоволенням. Тим паче, що тест на присутність незалежного журналістського слова у Північному Донбасі буде найсерйозніший — вибори.

Оголошення

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держспром, 8-й під.) порушив справу № 16151/2-14 про банкрутство ВАТ «Харківський керамічний завод» (ЄДРПОУ 00293634, 61052, м. Харків, вул. Котлова, 67), н/р 26001301810060 у Ленінському відділенні ПІБ м. Харкова, МФО 351544.

Петензії кредиторів приймаються в місячний термін з дня публікації оголошення.

Розпорядник майна Антонов Є. В. (Ліц. 205 від 15.11.00 р.), т. 12-90-56.

РЕГУЛЯРНА ЗВІТНІСТЬ АКЦІОНЕРНОГО БАНКУ "ТАВРИКА"			
Відповідно до вимог ст. 70 Закону України "Про банки та банківську діяльність" Акціонерним банком "Таврика" приведено фінансові звіти станом на 01.01.2002р.			
Зведений балансовий звіт АБ "Таврика"			
Показник	Усього	(коп. та сота частка од. валют) Станом на 01.01. 2002р.	
		Резиденти	Нерезиденти
АКТИВИ	10 637 912 866	10 586 715 896	51 196 970
Готівкові кошти	48 794 645	48 794 645	0
Кошти в НБУ	158 235 257	158 235 257	0
Кошти в інших банках	1 482 869 331	1 431 672 361	51 196 970
Резерв під заборгованість інших банків	25 591 000	25 591 000	0
Нетто: кошти в інших банках	1 457 278 331	1 406 081 361	51 196 970
Цінні папери в портфелі банку на продаж	341 486 650	341 486 650	0
Резерв під знецінення ЦП на продаж	1 486 650	1 486 650	0
Нетто: цінні папери в портфелі банку на продаж	340 000 000	340 000 000	0
Цінні папери в портфелі банку на інвестиції	647 249 617	647 249 617	0
Резерв під знецінення ЦП на інвестиції	154 953 617	154 953 617	0
Нетто: цінні папери на інвестиції	492 295 000	492 295 000	0
Кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	5 553 967 620	5 553 967 620	0
Резерв під кредити та фінансовий лізинг (оренду), які надані клієнтам	82 355 684	82 355 684	0
Нетто: кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	5 471 611 936	5 471 611 936	0
Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	16 543 820	16 543 820	0
Основні засоби та нематеріальні активи	298 212 755	298 212 755	0
Зношення основних засобів та нематеріальних активів	143 459 365	143 459 365	0
Нетто: основні засоби та нематеріальні активи	154 753 390	154 753 390	0
Нараховані доходи до отримання	30 264 682	30 264 682	0
Нетто: нараховані доходи до отримання	30 264 682	30 264 682	0
Інші активи	2 468 468 586	2 468 468 586	0
Резерви під можливі втрати за дебіторською та сумнівною дебіторською заборгованістю банку	332 781	332 781	0
Нетто: інші активи	2 468 135 805	2 468 135 805	0
СУКУПНІ АКТИВИ	10 637 912 866	10 586 715 896	51 196 970
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	5 971 033 181	5 969 891 686	1 141 495
Депозити та кредити банків	1 750 610 000	1 750 610 000	0
Кошти клієнтів	4 142 586 214	4 141 508 147	1 078 067
Нараховані витрати до сплати	62 499 448	62 498 020	63 428
Інші зобов'язання	15 337 519	15 337 519	0
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	5 971 033 181	5 969 891 686	1 141 495
КАПІТАЛ	4 666 879 685	4 666 879 685	0
Статутний капітал	4 135 150 000	4 135 150 000	0
Зареєстрований статутний капітал банку	4 135 150 000	4 135 150 000	0
Нетто: сплачений зареєстрований статутний капітал банку	4 135 150 000	4 135 150 000	0
Результат минулих років	25 762 310	25 762 310	0
Загальні резерви	226 378 932	226 378 932	0
Результат поточного року	279 588 443	279 588 443	0
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ	4 666 879 685	4 666 879 685	0
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ	10 637 912 866	10 636 771 371	1 141 495
Активи-пасиви (має бути 0)	0	50 055 475	50 055 475
Активи NN 380,390,391,392	576 818 999	576 818 999	0
Пасиви NN 380,390,391,392	576 818 999	576 818 999	0
Доходи NN 608,618,638,648	88 377 916	88 377 916	0
Витрати NN 708,718,738,748	88 377 916	88 377 916	0
Різниця (має бути 0)	0	-50 055 475	50 055 475
Звіт про прибутки та збитки АБ "Таврика"			
(коп.) Станом на 01.01.2002р.			
Ря- Найменування статті док			
1.1 Процентний дохід	1 037 523 411		
1.2 Процентні витрати	-441 972 110		
1 Чистий процентний дохід	595 551 301		
2.1 Комісійний дохід	148 166 043		
2.2 Комісійні витрати	-17 328 426		
2 Чистий комісійний дохід	130 837 617		
3 Дивідендний дохід	0		
4 Чистий торговельний дохід	111 145 224		
5 Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0		
6 Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	0		
7 Інший операційний дохід	6 761 381		
8 Операційний дохід	844 295 523		
9 Загальноадміністративні витрати	-378 079 787		
10 Витрати на персонал	-133 122 458		
11 Прибуток від операцій	333 093 278		
12 Витрати на безнадійні та сумнівні борги	-51 364 650		
13 Прибуток до оподаткування	281 728 628		
14 Податок на прибуток	0		
15 Прибуток після оподаткування	281 728 628		
16 Непередбачені доходи/витрати	-2 140 185		
17 Чистий прибуток/збиток банку	279 588 443		

10 марта 2002 года в 17 часов по адресу: г. Одесса, ул. Ленин-градская, 33 состоится общее собрание акционеров Закрытого Акционерного Общества «Раздельнянский молзавод».

Повестка дня:

- Об имуществе общества.
- Об участии Общества в ООО «Молпродукты».
- О внесении изменений в Устав Общества.
- Об изменении в составе Правления ЗАО.

Председатель правления
ЗАО «Раздельнянский молзавод»
Ю. В. Лищенко.

Господарський суд Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, пл. Незалежності, 1) порушив справу № 7/73-Б про банкрутство приватного підприємства «Том» (вул. Г. Правда, 45/5, м. Славута, Хмельницької області, р/р 26001301260168 в Славутському відділенні Промінвестбанку, код 23840102).

Розпорядником майна призначено Буць Олександра Анатолійовича (с. Біла Чемеровецького району Хмельницької області, ліцензія № 250081 від 04.12.2001 р.).

Письмові заяви кредиторів та можливих санаторів направляти в місячний термін з дня публікації до господарського суду та розпорядника майна.

Спільне українсько-російське підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю «ПЛЮС-МІНУС & СПЛІТ» (ідентифікаційний код 19344392) повідомляє про пере-реєстрацію у товариство з обмеженою відпові-дальністю «ПЛЮС-МІНУС & СПЛІТ».

Звіт про прибутки та збитки КБ на 1 січня 2002 року Форма N2.05 322711 АБ "СИНТЕЗ" м. Київ			
Стаття доходів		Усього (тис. грн.)	
Доходи		27 216,0	
Процентні доходи		14 704,1	
в т.ч. Процентні доходи за коштами, розміщеними в інших банках		1 391,1	
Процентні доходи за кредитами суб'єктам господарської діяльності		8 143,9	
Процентні доходи за кредитами фізичним особам		5 169,1	
Комісійні доходи		3 821,9	
в т.ч.Комісійні доходи за операціями з банками		4,1	
Комісійні доходи за операціями з клієнтами		3 817,8	
Результат від торговельних операцій		7 315,5	
Інші банківські операційні доходи		1 283,5	
в т.ч. дивідендний доход		1,4	
Інші банківські операційні доходи		1 282,1	
в т.ч. штрафи,пені,що отримані за банківськими операціями		1 257,4	
Інші небанківські операційні доходи		27,2	
Повернення списаних активів		63,8	
Повернення списаних активів		63,8	
Витрати		26 851,1	
Процентні витрати		5 291,3	
в т.ч.Процентні витрати за коштами, отриманими від інших банків		410,8	
Процентні витрати за коштами до запитання суб'єктів госп. діяльн.		1 781,8	
Процентні витрати за коштами фізичних осіб		3 057,2	
Процентні витрати за цінними паперами власного боргу		41,5	
Комісійні витрати		1 808,6	
Інші банківські операційні витрати		5 192,4	
Інші банківські операційні витрати		5 192,4	
в т.ч.Штрафи,пені, що сплачені за банк.операціями		9,4	
Інші небанківські операційні витрати		10 901,2	
Витрати на утримання персоналу		2 850,0	
в т.ч. Основна і додаткова заробітна плата		2 094,0	
Внески на державне соціальне страхування		721,4	
Матеріальна допомога та ін. соц. виплати		33,7	
Інші витрати на утримання персоналу		0,9	
Сплата податків та інших обов'язкових платежів крім податку на прибуток		5 823,1	
в т.ч. податок на додану вартість		10,2	
Податок на землю		8,4	
Сплата інших податків та обов'язкових платежів крім податку на прибуток		5 804,5	
Витрати на утримання основних засобів та нематеріальних активів		431,4	
в т.ч. Витрати на утримання власних осн. засобів та нематеріальн. активів		50,1	
Витрати на утримання орендованих осн. зас. та нематеріальн. активів		18,4	
Амортизація		362,9	
Інші експлуатаційні та господарські витрати		737,0	
Витрати на телекомунікації		572,6	
Супутні небанківські операційні витрати		436,0	
Інші небанківські операційні витрати		51,1	
Відрахування в резерви та списання безнадійних активів		2 778,9	
в т.ч. Відрахування у резерви		2 778,9	
Списання безнадійних активів		0,0	
Відрахування в резерви під сумнівну заборгованість		0,0	
Прибуток (збиток) до сплати податку		1 243,5	
Податок на прибуток		878,7	
Чистий прибуток (збиток)		364,8	
В.о. Голови Правління		Серенко В.М.	
В.о.Головного бухгалтера		Бондарчук О.П.	
Зведений балансовий звіт КБ на 1 січня 2002 року Форма N11.03 322711 АБ "СИНТЕЗ" м. Київ			
Стаття балансу		На 01.01.2001	На 01.01.2002
АКТИВИ		69 876,6	112 436,8
Готівкові кошти		3 034,2	2 926,6
Дорожні та інші чеки		48,9	33,9
Кошти в НБУ		2 346,7	10 573,9
Кошти в інших банках		19 344,3	13 094,4
Резерв під заборгованість інших банків		2 278,3	1 239,7
Нетто: коштів в інших банках		17 066,1	11 854,7
Цінні папери в портфелі банку на інвестиції		103,9	113,3
Резерв під знецінення ЦП на інвестиції		103,9	100,3
Нетто: цінних паперів на інвестиції		0,0	13,0
Кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам		49 616,7	92 406,2
Резерв під кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам		4 917,4	8 663,6
Нетто: кредитів та фінансового лізингу (оренда), які надані клієнтам		44 699,3	83 742,6
Основні засоби та нематеріальні активи		1 672,3	2 362,4
Зношення основних засобів та нематеріальних активів		440,4	776,7
Нетто: основні засоби та нематеріальні активи		1 231,9	1 585,7
Нараховані доходи до отримання		1 203,7	1 118,8
Резерви під сумнівну заборгованість за нарахованими доходами		0,0	0,0
Нетто: нараховані доходи до отримання		1 203,7	1 118,8
Інші активи		247,3	596,0
Резерв під можливі втрати за дебіторською та сумнівною дебіторською заборгованістю банку		1,5	8,4
Нетто: інші активи		245,8	587,6
СУКУПНІ АКТИВИ		69 876,6	112 436,8
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		41 728,1	83 923,5
Кошти банків		8 197,1	1 398,1
Депозити та кредити банків		9 800,0	7 400,0
у т.ч. кредити, отримані від НБУ		0,0	0,0
Кошти клієнтів		21 721,2	34 789,0
Інші депозити		1 733,3	10 309,6
Субординована заборгованість, сума якої враховується в капітал		0,0	13 246,3
Нараховані витрати до сплати		79,9	475,8
Інші зобов'язання		196,6	16 304,7
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		41 728,1	83 923,5
КАПІТАЛ		28 148,5	28 513,3
Статутний капітал		26 000,0	26 000,0
Зареєстрований статутний капітал банку		26 000,0	26 000,0
Нетто: сплачений зареєстрований статутний капітал банку		26 000,0	26 000,0
Результат минулих років		1 319,7	1 975,8
Прибуток минулого року, що очікує затвердження		0,0	0,0
Загальні резерви		138,1	172,7
Результат поточного року		690,7	364,8
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ		28 148,5	28 513,3
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ		69 876,6	112 436,8
В.о. Голови Правління		Серенко В.М.	
В.о.Головного бухгалтера		Бондарчук О.П.	

РОЗЦІНКИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕДВИБОРЧОЇ АГІТАЦІЇ								
СУБ'ЄКТАМ ПЕРЕДВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ НА ТЕЛЕКАНАЛІ 1+1								
НА ПЕРІОД З 09 ЛЮТОГО ПО 29 БЕРЕЗНЯ 2002 РОКУ								
Розцінки вказані в у.о. для 30 - сек. ролика без урахування ПДВ і податка на рекламу								
Розрахунок в гривнях за курсом НБУ на день оплати.								
Розцінки діють з 09 лютого 2002 року								
	Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд	
07:20 - 07:30	500 у.о.							07:20 - 07:30
07:50 - 08:00							500 у.о.	07:50 - 08:00
08:50 - 09:00			700 у.о.					08:50 - 09:00
09:20 - 09:30	700 у.о.							09:20 - 09:30
16:05 - 16:15	1000 у.о.							16:05 - 16:15
19:20 - 19:30	3000 у.о.							19:20 - 19:30
22:00 - 22:15	3000 у.о.							22:00 - 22:15
23:30 - 23:35							3000 у.о.	23:30 - 23:35
23:45 - 00:00	2000 у.о.				3000 у.о.			23:45 - 00:00
	Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд	
Хронометраж рекламного блоку не більше 5 хвилин								
В зв'язку зі змінами в сітці мовлення телеканалу "1+1" можуть відбуватися переноси блоків								
в часовому проміжку в 15-20 хвилин								

«Це — газета для родини»

Конкурс

***

Людмила Литвинчук, Закарпатська область:
Така чудова є газета в Україні,
Що назва лиш чарує всюди й
всіх.
Не кажучи вже, як читати далі —
Не одірвеш очей ти вже й на
сміх.
Вже світло гасне, люди спать
лягають,
А ти читаєш і не хочеш спать.
Якби там щось погане й
нецікаве,
Не стали б люди гроші викидать.
***

Василь Щербонос, Чернігів:
Цей голос — рупор нашої
держави,
Новин — палітра свіжа і цікава.
Читати я ніколи не покину
Свою газету — «Голос України».
***

Яків Ябченко, Дніпропетровська область:
Як хочеш знати всі новини —
Випишуй «Голос України».
Його вже принесли до хати,
Тож вся родина буде харч
духовний мати.
***

Олег Король, Київ:
Любімо Україну! Почуймо її
«Голос»!
Творімо добрі справи, як творять
зерна колос!
***

Іван Рубан, Сумська область:
Про Україну, про закони і
Верховну Раду,
Поради для сім'ї, політику
Про все це будеш знати,
Як «Голос України»
передплатиш.
***

Клавдія Кухтєєва, Херсон:
Ми ценим за правду
Сергея Правденко и его
команду —
Кандидатов в мастера
Золотого пера.
«Голос Украины» —
крепость на руинах.
***

Юрій Лобас, Хмельницька область:
«Голос України» — це
Голос народу,
Голос свободи,
Голос влади,
Голос правди,
3 міст і сіл
Для нас усіх.
***

Степан Шкапій, Хмельницький:
Реальної політики картини
Й життя без ефемерності й
прикрас,
Усе це — голос, «Голос України».
Мій голос і мого народу глас.
Які б суспільства не торкались
зміни —
Довготривалі чи стрімкі,
як мить, —
Завжди незмінний —
«Голос України»,
Бо правду, друзі, нічим замінить.
***

Анатолій Закусило, Крим:
От Крымских гор до Галицких
лесов,
От двух морей до пастбищ
полонины,
Уж если выбирать из голосов —
Я выбираю «Голос Украины».
***

А. Щуревський, Одеса:
Не верь, что «Голос Украины» —
Глас вопиющего в пустыне!
Она теперь — народный глас
И стойко борется за нас!
***

Леонід Мартинюк, Хмельницька область:
«Голос України» — видання
прегарне,
Правдиве й не вульгарне.
Тут є чимало полеміки,
Пишуть в газету нардепи
й академіки.
***

Віктор Дімітров, учень другого класу, Херсонська область:
Хочеш розуму надбати —
«Голос» варто почитати.
***

Тамара Пата, Сумська область:
Не вмере, не загине
Газета «Голос України».
Та щаслива родина,
(Закінчення. Початок у «ГУ» від 10 січня ц. р.).

Яка передплатила
«Голос України».
***

Анатолій Ігнат'єв, Вінницька область:
«Голос України» —
Це серце і
мозок нашої країни.
***

А. Назаренко, Кіровоградська область:
Вселяє в душу кожної людини
надію —
«Голос України».
***

Ангеліна Мороз, Сумська область:
Ця газета всіх мудріша,
Всіх цікавіша й гостріша.
Ну ж-бо, «Дзеркальце», скажи,
Бо це ж правда, не мудри!
***

Олена Соломенцева, Волинська область:
Заощаджувала довго
З останньої копійчини
Підписалась на газету
«Голос України».
***

Любов Ващук, Чернігівська область:
О, Боже, Єдиний й Всесильний!
Спаси нас всіх і збережи.
Працівникам газети
«Голос України»
Святе перо благослови.
***

Анатолій Бабенко, Кривий Ріг:
Нелегкі часи й тяжко на душі.
Одна розрада для родини —
Читати «Голос України»
І вірити в майбутні зміни.
***

Євген Жованик, Черкаси:
Как хлеб насущный
«Голос» получаю
И днем, и ночью я его читаю.
***

Василь Ганич, Черкаська область:
«Голос» вміє, «Голос» сміє,
«Голос» всюди правду сіє.
В нім працюють мужні люди,
Тож йому в державі бути.
***

Любов Василенко, Полтава:
«Голос України» — це голос
твій і мій.
Що є така газета, ти широко
порадій.
Випишуй цю газету і знатимеш
про все.
В ній пишуть тільки правду,
а це — понад усе.
***

Олександр Альбрехт, Крим:
Хотите верьте, а хотите — нет,
Но лучше «Голоса» газеты
больше нет.
А если вам захочется
проверить, —
Смотрите на тираж — и вот
вам весь ответ.
***

Олена Лук'янова, Житомирська область:
До вподоби всім народам
нашої країни
Голос правди і свободи —
«Голос України».
***

В. Шаховець, Черкаси:
Славно «Голос України»,
Бо це світло для людини.
***

С. Кушнар'єва, Кіровоградська область:
Народе мій! Ти ж сильний!
Будь єдиний!
Підтримуй «Голос України»!
***

Ганна Коробська, Дніпропетровська область:
Вчасно передплати
«Голос України»,
Забезпеч собі свіжі новини.
***

Володимир Гончаров, Луганськ:
Читал я раньше только «Факты»
И оставался без зарплаты.
Сейчас читаю «Голос» я,
А также вся моя семья.
***

Зінаїда Солодка, Полтавська область:
«Голос» — це дзвін,
що пробуджує душі,
Поклик до справді нового життя.
Люди, прокиньтесь,
не будьте байдужі,
Збудуємо разом своє майбуття!
***

Галина Пель, студентка, Львівська область:
Твій голос чуєм ми,

Там шире слово.
І дух святої України,
Який у «Голосі» не згине.
***

Микола Чеборак, Хмельницька область:
Может, кому-то и завидно,
Но конкурентов «Голоса»
не видно.
***

Поліна Головка, Харківська область:
Голос наш — це «Голос
України».
Ти для нас доступна і проста.
Ми з тобою разом, ми — єдині,
І наш голос в ехо вироста!
***

Леонід Николаєвський, Донецька область:
«Голос Украины» слышен
на Востоке,
Его ждет с надеждой трудовой
Донбасс.
Нет в газете места
журналистской
склоке,
С Новым годом поздравляем вас!
***

Анатолій Андріуца, Черкаська область:
Засобів масової інформації
В Україні — сила!
Але правдива з них —
Це «Голос України»!
***

Упорядкувала Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО.
*Р. S. Авторське написання збереже-
но. Деякі віршовані твори подано ско-
рочено.*

Підсумки

Ось і настав час обирати перемож-
ців конкурсу «Слоган для «Голосу Ук-
раїни». Претендентів було дуже багато,
але, на жаль, не всі дотримались ос-
новної умови стосовно саме лаконіч-
ності вислову. Після тривалих супереч-
ок редакційне журі обрало кращих із
кращих.

Отже, третє місце — у Валерія
МЕЛЬНИКА із Черкаської області:
Не будь рабом бульварної рутини —
А передплатуй «Голос України».
Пан Валерій отримує від редакції
будильник.

Друге місце майже без боротьби по-
сів учень другого класу Віктор ДІМІТ-
РОВ з Херсонської області:
Хочеш розуму надбати —
«Голос» варто почитати.
Сподіваємося, Віктору сподобаєть-
ся наш подарунок — яскравий волей-
больний м'яч.

І, нарешті, абсолютною перемож-
ницею стала Олена ЛУК'ЯНОВА (Жи-
томирська область):
До вподоби всім народам
нашої країни
Голос правди і свободи —
«Голос України».
Пані Олена отримує в подарунок
декоративну вазу з таріллю.

Редакція «Голосу України» вітає
всіх переможців!

Читаючи ваші поеми, вірші та ос-
відчення нашої редакції, ми не змогли
не відзначити читача, який просто за-
валив нас своїми творами. Степан
Шкапій з Хмельницького отримує за-
охочувальний приз — декоративну
настінну тарілку.

Окрема подяка також Ользі СТА-
РОСТЮК (Вінницька область) та Ана-
толію ЗАКУСИЛУ (Крим) за теплі та
ширі слова на адресу нашої газети.

*Р. S. Усі призи переможці отрима-
ють поштою.*

Спорт

■ Футбол

До нас приїде Йогансон

Москва. Кубок чемпіонів Співдружності і країн Балтії.

Група С. «Динамо» (Україна, Київ) — «Каунас» (Литва). 2:1. Спорткомплекс «Олімпійський». Голи: Ідахор, 49, Ващук, 83 — Санаєвас, 25.

Кияни виступали в такому складі: Рева, Боднар, Ващук, Головка, Несмачний, Гіоане (Кардаш, 75), Хацкевич (Гавранчич, 46), Чернат (Гусін, 46), Серебренников (Косовський, 46), Венглінський (Белькевич, 46), Шацьких (Ідахор, 46).

«Динамо» — «Шамкір» (Азербайджан). 3:0. Голи: Боднар, 15, Хацкевич, 40, Гавранчич, 53.

Склад динамівців: Рева (Філімонов, 55), Боднар, Ващук (Гіоане, 70), Гавранчич, Несмачний (Головка, 87), Гусін, Хацкевич, Пеев (Серебренников, 77), Чернат (Белькевич, 46), Кардаш (Венглінський, 61), Шацьких (Ідахор, 46).

Цей турнір — десятий, можна сказати, ювілей. І перемогти в ньому, погодьтеся, досить престижно. Але місцеві вболівальники, яких збирається чимало у спорткомплексах «Олімпійський» і «Спартак», готові багато віддати, аби в фіналі обов'язково зустрілися московські спартаківці і київське «Динамо».

До речі, російський чемпіон також поки що виступає успішно. «Спартак» (Росія, Москва) — «Нафтовик» (Узбекистан, Фергана) — 3:0. «Спартак» — «Шериф» (Молдова, Тирасполь) — 6:1.

Ви подивилися б, як московці переживали під час першого поєдинку киян із каунасями, коли наша команда поступалася — 0:1. І як раділа публіка після фінального свистка, котрий зафіксував перемогу «Динамо». Взагалі публіка тут особлива. Скажімо, вона широко вітала Олександра Філімонова, який у другому матчі з'явився у воротах київського «Динамо». Якби хтось із наших воротарів перейшов до московського «Спартака» і приїхав би на гру до Києва, то реакцію на нього можна собі лише уявити. А тут щирість і приязнь до всіх.

Але повернімося до першого матчу. Упродовж перших 45 хвилин чемпіона України важко було впізнати. Він не створив жодного гострого моменту, грав, як кажуть, через силу. Натомість футболісти з Литви, відчувши, що кияни цього разу мов не у своїй тарілці, почали діяти навіть зухвало. І на 25-й хвилині Санаєвас метрів із шести спокійно забив гол головою. Цей жах тривав до завершення першого тайму.

За словами Анатолія Дем'яненка і Валентина Белькевича, під час перерви Валерій Лобановський улаштував підлітчим серйозного прочухана і зробив одразу чотири заміни. Що мало позитивні наслідки. Бо вже на четвертій хвилині другого тайму кияни відновили рівновагу. Свіженький Косовський, мов на крилах, здійснив фірмовий прохід лівим флангом і віддав пас на Ідахора, який ефектно пробив головою.

Після цього динамівці заволоділи ініціативою. А перемогти їм приніс захисник Ващук, який вчасно підключився до атаки і майстерно зіграв на добивання.

Наступного дня «Динамо» було інше, привабливіше: взаєморозуміння в діях футболістів, гострі атаки, безліч моментів. Одне слово, перевага у класі наших була абсолютна. Вони не забарилися і з відкриттям рахунку. Ініціативу на себе взяв Боднар. Він здійснив прохід правим флангом і з солідної відстані точно пробив низом у дальній кут воріт суперника. А під кінець тайму цей активний захисник знову нагадав про себе. Він націленою передачею знайшов у карному майданчику азербайджанця свого партнера Хацкевича, і той у красивому стрибку влучно пробив головою — 2:0.

І впродовж другої половини матчу «Динамо» діяло на піднесенні. Та лише раз йому вдалася результативна атака. До речі, кияни розіграли класичну спартаківську «стінку»: Ідахор—Пеев—Гавранчич і — 3:0!

За традицією в кулуарах турнірів Кубка Співдружності відбувається чимало цікавого. Футбольні знаменитості, зірки естради, кіно зустрічаються на кожному кроці. Можна було побачити, як Леонід Буряк про щось захоплено розмовляв з відомим співаком Левом Лещенком. Якщо мова зайшла про Буряка, то я попрахав його поділитися враженнями від перших двох ігрових днів.

— Для цієї пори року «Динамо» набуло досить хороших кондицій, — сказав він. — І я, як наставник національної команди, задоволений особливо. Кияни і московський «Спартак» помітно переважають решту учасників. І за будь-яких обставин ці колективи мають обігравати всіх. Дуже сподіваюся, що спартаківці і динамівці зійдуться у фіналі.

— Як готуєтесь до матчу ветеранів «Динамо» (Київ) — «Спартак» (Москва), котрий відбудеться у день фіналу, в неділю?

— ...Поїду разом із президентом ФФУ Григорієм Суркісом до Португалії, де 25 січня відбудеться жеребкування груп наступного чемпіонату Європи. Ну а вже звідти швидко повернуся до Москви.

До російської столиці завітав і президент УЄФА Ленард Йогансон. Він виступив з привітальними словами на відкритті турніру. Потім зустрівся з керівниками футбольних федерацій країн Східної Європи. Стало відомо, що пан Йогансон люб'язно прийняв запрошення Григорія Суркіса і 10—12 лютого відвідає Україну.

А сьогодні на турнірі динамівці Києва проведуть останній матч у групі. Їхній суперник — чемпіон Таджикистану — клуб «Регар-ТадАЗ» з міста Турсунзаде. Але наші футболісти вже забезпечили собі місце у чвертьфіналі.

■ Шахи

У Москві триває матч за звання чемпіона світу за версією ФІДЕ. Як відомо, зустрічаються українські гросмейстери Василь Іванчук і Руслан Пономарьов. Рахунок зустрічі — 2,5 : 1,5 — поки що на користь Пономарьова. Учора мала гратися п'ята партія. Подробиці про цю подію читайте в повідомленні нашого спеціального кореспондента у наступному номері «Голосу України».

Віктор БРАНИЦЬКИЙ (з Москви).

Вибори-2002

У Києві відбувся міжпартійний з'їзд блоку «Демократична партія — партія «Демократичний союз».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Зелені грають за перевіреною схемою

Зелені вирішили здивувати на парламентських виборах своєю постійністю: перша п'ятірка партійного списку ПЗУ в 2002 році буде точнісінько така сама, як і на попередніх виборах. IX з'їзд Партії зелених України затвердив авангардну п'ятірку у складі голови ПЗУ Віталія Кононова, экс-голови Держкомзв'язку Олега Шевчука, народного депутата Василя Хмельницького, міністра екології Сергія Курикіна і голови парламентського екологічного комітету Юрія Самойленка.

Серед імен, нових у списку ПЗУ, але добре відомих у позапартійних сферах, — президент Академії медичних наук Олександр Возіанов (під номером 9), голова Фонду державного майна України Олександр Бондар (під номером 15). До списку зелених також увійшли заступники голови ПЗУ Олег Яценко та Ігор Воронів, народні депутати Сергій Кривошея, Сергій Рись, Олег Поліщук, Ігор Кірюшин, Сергій Москвін, Сергій Павленко, Ігор Гаврилов. Щоправда, хоча одним із перших пунктів передви-

Загадкова жінка — Ніна Матвієнко

Напередодні заключного етапу міжпартійного з'їзду виборчого блоку «Єдність» перша четвірка кандидатів у народні депутати, яких мав затвердити з'їзд, була відома.

Підтримали сильніших

Третій, позачерговий, з'їзд Партії національно-економічного розвитку України вирішив підтримати на парламентських виборах блок «За єдину Україну», бо виборча платформа цього блоку найбільш співзвучна програмним рішенням ПНЕРУ.

«Ми простягаємо сьогодні руку підтримки на виборах політичному блоку партій «За єдину Україну», програмні рішення якого пронизані державотворчим духом та зорієнтовані на захист загальнонаціональних інтересів і побудову заможного життя в країні силами нашого народу», — йдеться у заяві з'їзду ПНЕРУ.

Оскільки партія не може претендувати на місця у вже затвердженому партійному списку блоку «За єдину Україну», з'їзд ПНЕРУ затвердив списки кандидатів від партії до Верховної Ради України за мажоритарними округами, до ВР Криму, обласних, міських та районних рад у тих регіонах, де позиції партії найсильніші. Як наголосив, виступаючи на форумі, голова Партії національно-економічного розвитку України Павло Матвієнко, його однопартійці готові до співпраці з «патріотично налаштованими політичними силами України, що виступають за побудову потужної демократичної держави».

Олександра КУЧЕРЯВА.

Редактор номера Людмила КОХАНЕЦЬ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Україна буде або демократичною, або безлюдною

Лідер «Демсоюзу» Володимир Горбулін, представляючи програму блоку, зазначив, що «Україна буде або демократичною, або безлюдною». З цього твердження випливає головна мета блоку — створення впливової фракції як ідеологічного ядра майбутньої парламентської більшості, що по-справжньому, а не вдавано відстоюватиме демократичні цінності. Бо об'єктивна оцінка ситуації в державі свідчить про «концептуальну порожнечу і влади, і опозиції». Основним фундаментальним принципом програми є «організація життя по правді, по совісті і справедливості», що передбачає повернення влади народові.

Голова Демократичної партії

України Ганна Антоньєва заявила, що представники торгово-фінансового капіталу здебільшого не зацікавлені в розвитку промисловості, бо це зменшить їх доходи.

Певною несподіванкою стало входження до блоку Українського козацтва, очолюваного Іваном Біласом. Адже І. Біласа з'їзд «Нашої України» затвердив як кандидата блоку в мажоритарному окрузі. У розмові з нашим кореспондентом І. Білас пояснив входження Українського козацтва до блоку рішенням крайових отаманів. Стосовно затвердження його кандидатури на з'їзді «Нашої України», то І. Білас заявив, що її «лідерам не залишалося нічого іншого, як підтрима-

ти мене на мажоритарному окрузі, бо знали, що крім мене там ніхто не пройде».

До першої п'ятірки блоку увійшли голова «Демсоюзу» Володимир Горбулін, голова Нацради Демпартії Богдан Шиба, голова Українського козацтва Іван Білас, журналіст В'ячеслав Піховшек, керівник компанії «УкравтоКрАЗ» Володимир Севернюк. Лідер Демпартії Ганна Антоньєва, голова парламентської фракції «Демсоюз» Олександр Волков, народні депутати Ігор Бакай, Вадим Гуров, Олексій Марченко, Олександр Абдулін, Олександр Біловол балотуватимуться від блоку у мажоритарних округах.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

У першій п'ятірці — Чорновіл

У Києві відбувся міжпартійний з'їзд блоку «Народний рух України», що його утворили НРУ(за єдністю) та партія «Центр». Лідер блоку Богдан Бойко заявив, що його ідеологічними засадами є антикомунізм, державність та сильна президентська влада.

Блок виступає за перетворення нинішньої «неукраїнської, антинародної, неоколоніальної у своїй практиці Верховної Ради у сутнісно український парламент». За словами Б. Бойка, Верховна Рада повинна заявити про вихід з СНД та про готовність вступити до НАТО, Україна має вивести зі своєї території всі іноземні війська і будувати свої стосунки з усіма країнами на рівноправних засадах. Інший лідер блоку — Георгій Філіпчук — заявив, що «НРУ» підтримує ідею імплементації рішень всеукраїнського референдуму, особливо в частині депутатської недоторканності. Виступив на з'їзді й Андрій Чорновіл — ще один син В'ячеслава Чорновола. Він вважає, що блок «НРУ» приречений на перемогу. Відповідаючи на запитання нашого кореспондента про час належності до руху, А. Чорновіл відповів, що раніше у русі не був, пропозиція про це надійшла місяць тому. Він вважає, що це остання спроба і можливість об'єднати всі гілки руху в єдине ціле. На запитання, чому він раніше не вступав до руху, А. Чорновіл від-

повів, що, мабуть, ще був не визрів до такого кроку. Стосовно Дмитра Понамарчука, то, за словами члена НРУ(є) Сергія Конєва, «далі Понамарчук іде самостійно як політик і журналіст» по мажоритарному округу.

Отже, до першої п'ятірки блоку «Народний рух України» увійшли лідери НРУ(є) Богдан Бойко та Георгій Філіпчук, асистент кафедри інфекційних хвороб Львівського університету Андрій Чорновіл, член президії партії «Центр» Юрій Рогоза та член НРУ(є) Сергій Конєв.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

У державі — порядок, у родині — достаток

Всеукраїнське об'єднання християн йтиме на вибори самостійно. Таке рішення прийняли делегати під час другого етапу 3-го позачергового з'їзду партії.

З'їзд затвердив список кандидатів у народні депутати від партії по загальнодержавному багатомандатному округу. Список очолюють голова ВОХ Валерій

Бабич, поет-пісняр Мар'ян Гаденко, президент Всеукраїнського благодійного культурного наукового фонду Тараса Шевченка Людмила Красицька, настоятель Свято-Успенського храму Олег Скар та заступник президента Всеукраїнського союзу християн євангельської віри Володимир Франчук.

Голова партії Валерій Бабич зазначив, що основна мета участі ВОХ у парламентських виборах — привнести в політику християнські принципи та віру, зробити духовність та мораль основою прийняття будь-яких державних рішень. На думку лідера об'єднання, тільки віра та добро зможуть вивести країну з мороку, брехні та бездуховності. «У наших родинах буде злагода та достаток, а в державі — законність та порядок», — наголосив він.

Свідectво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України». Зам. 0311013.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos